

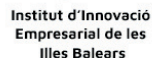
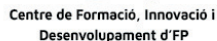
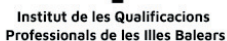
II PLA INTEGRAL DE FORMACIÓ PROFESSIONAL DE LES ILLES BALEARS

2022-2025

GOVERN
ILLES
BALEARS

1. INTRODUCCIÓ.....	7
1.1. Introducció	7
1.2. Reptes	9
2. DIAGNOSI DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL A LES BALEARS	11
2.1. El nivell educatiu de la població en edat laboral de les Illes Balears. Comparativa amb la Unió Europea i Espanya	11
2.2. La formació professional inicial.....	18
2.2.1. Els graus formatius, els cursos d'especialistes i els màsters professionals (graus D i E)	18
2.2.2. Alumnat matriculat.....	19
2.2.3. L'abandonament d'estudis de formació professional inicial	30
2.3. La formació professional per a l'ocupació	32
2.3.1 La participació en la formació professional a la Unió Europea i Espanya.....	33
2.3.2. La capacitat d'oferta ocupacional: famílies professionals, certificats professionals i acreditació de centres de formació.....	36
2.3.3. Formació professional de demanda per a les treballadores i treballadors ocupats (bonificada). Formació en empreses	42
2.4. Acreditació de l'experiència professional	45
2.5. La formació professional dual intensiva	47
2.5.1. La formació professional dual intensiva en l'àmbit educatiu	47
2.5.2. La formació professional dual intensiva al SOIB	49
2.6. La inserció laboral dels titulats en formació professional	50
3. EIXOS DEL PLA INTEGRAL FORMACIÓ PROFESSIONAL	53
4. PRESSUPOST	79
5. CONCERTACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA.....	81

1.1. Introducció

Aquest document presenta el Pla Integral de Formació Professional de les Illes Balears 2022-2025. Com a tal, constitueix la continuació expressada en l'anterior pla de la intenció d'aquest Govern d'articular, en el marc del diàleg social, les principals línies d'actuació d'una de les principals palanques de benestar econòmic i social com és la formació. En aquest sentit, el Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 vol posar en valor, d'una banda, la necessitat d'articular un full de ruta coherent i holístic participat pel conjunt del sistema de formació professional, és a dir, la formació professional inicial i la formació professional per a l'ocupació. D'altra banda, atesa l'evidència que la competitivitat i el futur de la nostra economia depèn en bona part de l'aposta per la formació i l'educació, s'ha volgut establir un full de ruta consensuat amb els principals agents econòmics i socials de les Balears, tot amb la voluntat que aquest Pla Integral no sigui un pla d'un govern, sinó un Pla del conjunt de la societat per afrontar els reptes de futur amb més garanties.

La nostra societat, i les del conjunt mundial, viu immersa en un conjunt de canvis i tendències globals que estan provocant una transformació a un ritme mai experimentat abans per la humanitat: la transformació digital; la irrupció de la intel·ligència artificial; les crisis provocades pel canvi climàtic, que estan accelerant la necessitat de la transformació energètica; la globalització de l'economia, o l'envelliment de la població, que planteja reptes logístics i una accelerada modificació de les demandes socials, entre altres exemples.

Tots aquests aspectes, als quals en podríem sumar molts d'altres, deixen veure que les demandes de les empreses i les competències que necessiten, i que aquestes demanaran als futures treballadores i treballadors, estan en un procés molt intens de canvi. Sens dubte, tots aquests canvis representen un enorme repte i un gran desafiament. Però a la vegada suposen una oportunitat per generar noves oportunitats d'ocupació, en molts de casos d'alt valor afegit, que no podem perdre.

És una evidència que una part molt destacada d'aquests futurs llocs de feina corresponen a competències de tipus tècnic que tenen el seu marc normal en la formació professional. Per això, és imprescindible que en un horitzó de deu anys la formació professional de les Illes Balears s'adapti a aquestes necessitats i que en la mesura que pugui s'hi avanci.

També és just reconèixer que el camí que té per recórrer la formació professional a les Balears és llarg, fruit d'un endarreriment històric que, si bé s'ha reduït d'una manera molt destacada en els darrers anys, no deixa de ser-hi. Les estadístiques de la població activa balear ens mostren com encara estam per sota dels paràmetres de la mitjana espanyola i, sobretot, de l'europea. Per tant, cal sumar al procés de canvi la necessitat de la convergència europea. Si a totes aquestes novetats

hi sumam la jubilació de la generació del baby boom, aleshores cal convenir que el repte de la formació professional a les Balears en la propera dècada és colossal, tan quantitativament com qualitativament.

A més, cal agregar al procés de canvi la necessitat que l'oferta de formació professional, tant inicial com per a l'ocupació, esdevingui una eina cabdal de suport a la millora del nostre model productiu, de manera que l'oferta de persones formades no esdevingui un obstacle per a la sofisticació de l'economia balear en general i de cada una de les illes en particular. Per això, s'ha d'alinear l'oferta de formació professional amb les necessitats del nostre teixit productiu, amb els diferents plans estratègics (industrials, de ciència i tecnologia, d'autoocupació, d'innovació, com la RIS3, etc.) i amb la capacitat transformadora generada pels fons europeus del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

D'altra banda, és important no considerar el paper de la formació professional exclusivament com un element professionalitzador inicial. En efecte, la necessitat de requalificació és una constant al llarg de la vida de les treballadores i treballadors, una necessitat potenciada per tots els canvis abans esmentats. Els diferents informes dels especialistes apunten que el percentatge de treballadores i treballadors ocupats que segueixen activitats de formació a la feina està lluny dels estàndards europeus i espanyols. La competitivitat del nostre teixit productiu requereix potenciar aquesta formació permanent al llarg de tota la vida de les treballadores i treballadors com un element estratègic de la nostra economia.

Així, aquest Pla Integral planteja com a estratègia augmentar l'oferta de places de formació professional, la qual cosa requerirà, com no pot ser d'altra manera, incrementar els centres integrats de formació professional per aconseguir capçaleres sectorials concentrades tant en la formació inicial com en la de les treballadores i treballadors ocupats.

Però les necessitats no tan sols són quantitatives. Per millorar la formació professional, cal incorporar canvis interns i d'extensió de la innovació en el sistema educatiu i formatiu. Sens dubte, el fet d'atendre aquests requeriments en els propers anys serà més fàcil gràcies al nou marc normatiu que possibilita tant la nova Llei orgànica d'ordenació i integració de la formació professional com la nova Llei educativa de les Illes Balears, ambdues aprovades el 2022, que coincideixen en la necessitat d'integrar els subsistemes inicial i per a l'ocupació aprofitant les potencialitat d'ambdós en benefici del global.

Aquest nou Pla Integral planteja incorporar la innovació pedagògica i de processos als centres integrats i criteris de qualitat per a una millor feina dels docents. Igualment, planteja com a estratègia imbricar els centres i les empreses, una relació que s'ha d'enfortir al màxim. Com a resultat d'aquesta visió, es proposa en el Pla Integral que un dels eixos vertebradors de l'oferta de formació professional sigui estendre la formació dual extensiva, de manera que l'alumnat pugui adquirir una part molt important de les seves competències a la mateixa empresa, un fet que millorarà, sens dubte, la qualitat dels seus coneixements, els formals i els informals, i que augmentarà la possibilitat d'una inserció laboral de qualitat posterior.

Tanmateix, aquest Pla Integral no s'ha elaborat en un escenari teòric. L'experiència del Pla Integral de Formació Professional de les Illes Balears 2018-2021 ens mostrà que l'èxit de la formació professional passa per enfortir les vies d'accés de l'alumnat i l'assessorament d'aquests a l'hora de prendre decisions. Per això, en aquest Pla Integral es proposa un esquema d'assessorament

de les persones que s'interessen per la formació professional per mitjà d'un nou plantejament dels punts d'orientació acadèmica i professional, els quals també ajudaran a establir programes de segona oportunitat a les persones que hagin abandonat el sistema educatiu. Certament, el fet de perseverar en la reducció de la taxa d'abandonament primerenc ha de continuar sent un punt estratègic del Pla Integral fins a convergir en la mitjana europea. En aquesta línia també s'aposta intensament per la feina de l'Institut de les Qualificacions Professionals de les Illes Balears, el qual, amb el reconeixement dels coneixements apresos per les vies no formals, ha de tenir un paper estratègic.

Per tant, aquest Pla Integral vol fer una aposta decidida, quantitativa i qualitativa, per la formació professional. En un moment històric com l'actual, es presenta un full de ruta cohesionat per al conjunt del sistema de formació professional i amb una proposta perquè els ciutadans i ciutadanes trobin en els canvis que aquest Pla introduirà tots els elements que calen per avançar decididament cap a una economia més competitiva i una societat més justa, més sàvia i més confiada a superar els reptes.

1.2. Reptes

- El sistema balear de formació professional integral ha de tendir a un 4 % del pressupost no financer de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears l'any 2021.
- La formació professional inicial ha de donar formació a 22.000 alumnes l'any 2025, fins a suposar el 10 % de l'alumnat del règim general.
- El 2025, el nombre de treballadores i treballadors, ocupats i desocupats, que participin en accions finançades pel SOIB ha d'assolir la xifra de 20.000 persones.
- Incrementar la xarxa de centres integrats de formació professional fins a arribar a 16 centres el 2025.
- Disposar de dos centres d'excel·lència de formació professional.
- Consolidar i ampliar l'oferta integrada de formació dual i formar almenys 2.000 alumnes cada any.
- Aconseguir que 5.000 persones es beneficiïn anualment de programes de segona oportunitat per tornar al sistema educatiu.
- Assolir que el 2025 el 30 % de les treballadores i treballadors ocupats i el 40 % de les treballadores i treballadors desocupats segueixin una formació professional.
- Assolir que un 15 % de la població entre 25 i 65 anys participi en processos educatius o de formació permanent.
- Disposar de sistemes d'orientació educativa i laboral distribuïts territorialment.
- Augmentar un 10 % el nombre d'empreses que participen en la formació professional.
- Situar la taxa d'abandonament primerenc d'estudis del 2025 en el 12 %.

- Aconseguir que el 2025 més de 3.000 persones puguin acreditar la seva experiència professional.
- Estendre territorialment i consolidar la xarxa de punts d'orientació acadèmica i professional (POAP) perquè el 2025 el 100 % de l'alumnat que abandona els estudis amb titulació fins a l'ESO passi pels POAP.

2. DIAGNOSI DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL A LES BALEARS

2.1. El nivell educatiu de la població en edat laboral de les Illes Balears. Comparativa amb la Unió Europea i Espanya

El nivell educatiu de la població en edat laboral (entre 25 i 64 anys), tant a les Illes Balears com en el nostre entorn, ha experimentat un fort creixement en els darrers anys. Així, el 2021 (darrer any disponible), per primera vegada a les Illes Balears, si es fan tres grups de població segons el nivell d'estudis, el grup majoritari és el que ha assolit el nivell d'estudis superiors (36,2 %), per sobre del pes de la població amb estudis primaris (35,3 %), que era el majoritari fins aleshores. La població amb un nivell d'estudis secundaris aglutina el 28,6 % restant (vegeu la taula 1). En comparació amb l'any 2016, suposa retallar 7 punts percentuals el pes de les persones amb estudis primaris, els mateixos punts que ha incrementat el grup d'estudis terciaris. Per tant, el nivell d'estudis de la població de les Illes Balears manté una tendència a l'alça: es redueix la població que només ha assolit estudis primaris i augmenta el pes de la que té estudis terciaris. S'ha de tenir en compte l'efecte generacional, atès que amb el pas dels anys augmenta el nivell educatiu de les generacions més joves, mentre que les generacions més grans surten de l'interval d'edat objecte d'estudi (25-64 anys).

S'observen diferències entre el conjunt d'Espanya i les Illes Balears, en el sentit que en el primer cas la població amb estudis superiors suposa el 40,7 %, 4,5 punts percentuals per sobre del pes de les Illes. En canvi, les Balears superen en 5,4 punts el pes de persones que han assolit estudis secundaris.

Tanmateix, la gran diferència entre la Unió Europea i Espanya, i també les Balears, radica en el major volum de població amb estudis secundaris a la UE (45,9 % enfront del 23,2 % del conjunt d'Espanya o el 28,6 % les Balears el 2021) i, en aquests estudis, la importància que tenen els cicles formatius. En canvi, a la Unió Europea hi ha un menor percentatge de persones amb estudis universitaris que en el conjunt d'Espanya (un 33,4 % enfront del 40,7 %). Per tant, en comparació amb la Unió Europea, a Espanya, i a les Balears, la població en edat laboral per nivell d'estudis es configura com un rellotge d'arena: una gran base, la població amb estudis fins a nivells bàsics; una gran part elevada, la població amb estudis superiors, i una part central estreta.

TAULA 1. Població entre 25 i 64 anys per nivell d'estudis a la Unió Europea, a Espanya i a les Illes Balears

	Unió Europea				Espanya				Illes Balears			
Nivells ISCED	2008	2011	2016	2021	2008	2011	2016	2021	2008	2011	2016	2021
0-2 Estudis primaris	28,6	26,6	23,0	20,7	48,9	46,0	41,7	36,1	52,7	49,1	42,3	35,3
3-4 Estudis secundaris	47,2	46,6	46,3	45,9	21,6	22,1	22,6	23,2	26,5	27,2	28,5	28,6
5-8 Estudis terciaris	24,2	26,8	30,7	33,4	29,5	31,9	35,7	40,7	20,8	23,7	29,2	36,2

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'EUROSTAT

Malgrat les fites assolides en aquests anys, les Illes Balears es caracteritzen per tenir uns indicadors educatius per sota de la mitjana nacional i a bastant distància dels resultats europeus. Tanmateix, s'ha de remarcar la millora dels resultats educatius i s'ha de tenir en compte que la situació de partida, en relació amb la mitjana espanyola, era menys favorable per a les Balears. Així, les Illes Balears presenten la taxa neta d'escolarització¹ als 16 anys més baixa de l'Estat. Durant el curs 2020-2021, aquesta taxa ha estat d'un 88,8 %, 7,1 punts per sota de la mitjana nacional i 11,2 punts per sota de territoris com el País Basc, Navarra i La Rioja, que presenten una escolarització del 100 % als 16 anys. La diferència rau en la taxa d'escolarització en la segona etapa d'educació secundària (63,1 %), molt per sota de la mitjana espanyola (71,9 %), atès que en l'etapa d'educació secundària obligatòria la taxa de les Illes Balears (25,5 %) està per sobre de la mitjana (23,8 %).

En el curs 2020-2021, la taxa neta d'escolarització als 18 anys de les Illes Balears (42,0 %) també és a la coa de les comunitats autònomes i 4,1 punts per sota de la del conjunt d'Espanya (46,1 %). El País Basc presenta la major taxa d'escolarització (51,8 %) i està gairebé 10 punts percentuals per sobre de la taxa de les Illes Balears. En aquest cas, també cal diferenciar les taxes en les diferents etapes educatives, atès que, si bé les Illes Balears presenten la segona menor taxa d'escolarització als 18 anys en els nivells de segona etapa d'educació secundària (29,9 % en comparació amb el 32,0 % de la mitjana espanyola) i en els ensenyaments superiors no universitaris (6,5 % enfront del 10,2 %), no és així en el cas de l'educació de persones adultes (5,1 %), ja que les Balears és una de les comunitats autònomes amb la taxa més alta.

¹ Taxa neta d'escolarització en una edat i en un ensenyament és la relació entre l'alumnat que té l'edat que es correspon amb els estudis que cursa respecte del total de la població de la mateixa edat.

TAULA 2. Taxes netes d'escolarització de població de 16 a 18 anys per comunitat autònoma i nivells/etapes. Curs 2020-2021

	16 anys				17 anys				18 anys				
	Total	Ed. Obligatòria (2)	2a et. Ed. Secund (3)	Ed. Adults (5)	Total	Ed. Obligatòria (2)	2a et. Ed. Secund (3)	Ed. Adults (5)	Total	Ed. Obligatòria (2)	2a et. Ed. Secund (3)	Ens Sup. no Univ.	Ed. Adults (5)
Andalusia	95,7	27,7	67,6	0,3	88,8	8,6	79,4	0,9	46,6	1,4	31,4	10,4	3,4
Aragó	96,9	30,7	66,2	0,0	91,9	7,0	84,5	0,3	51,0	1,3	38,6	8,8	2,4
Astúries	90,5	22,7	67,7	0,1	93,1	6,5	86,0	0,6	47,5	1,0	32,9	11,1	2,5
Illes Balears	88,8	25,5	0,2	84,2	0,2	6,0	75,7	2,1	42,0	0,4	29,9	6,5	5,1
Canàries	92,5	25,5	64,6	0,0	87,0	7,6	79,2	0,1	45,4	1,3	32,4	9,1	2,6
Cantàbria	96,8	23,2	73,4	0,2	93,7	4,6	88,0	1,0	48,6	1,1	36,4	8,7	2,3
Castella i Lleó	99,6	24,6	74,9	0,0	95,7	7,1	88,5	0,1	46,3	1,5	35,0	7,8	2,0
Castella-la Manxa	95,4	27,1	68,0	0,3	89,1	8,4	79,9	0,8	45,0	1,2	32,4	6,9	4,5
Catalunya	93,5	15,7	77,6	0,2	87,0	2,7	82,0	0,9	43,6	0,6	26,3	14,8	1,8
Com. Valenciana	96,9	24,7	72,1	0,0	90,0	6,2	83,4	0,4	46,4	1,2	34,5	8,4	2,3
Extremadura	96,2	23,5	72,5	0,2	91,0	5,8	84,3	1,0	44,3	0,9	32,7	6,8	3,9
Galícia	99,4	21,7	77,6	0,2	95,9	6,5	88,8	0,6	48,3	0,8	34,4	10,6	2,4
Madrid	94,8	24,8	70,0	0,1	92,2	7,3	84,7	0,2	46,3	1,0	33,1	9,3	2,9
Múrcia	96,8	27,3	69,4	0,1	90,9	9,2	81,2	0,5	43,5	1,8	33,2	7,5	1,9
Navarra	100	17,9	82,1	0,0	100	4,8	95,0	0,2	45,9	0,6	32,1	12,1	1,0
País Basc	100	18,4	81,6	0,0	97,7	3,9	93,8	0,0	51,8	1,0	34,3	12,3	4,2
La Rioja	100	23,5	74,4	0,0	93,5	4,3	88,9	0,3	51,6	0,8	38,0	11,2	1,7
Ceuta	97,0	32,0	65,0	0,0	87,3	10,5	76,4	0,5	58,2	1,6	44,1	6,5	5,9
Melilla	99,3	25,5	73,8	0,0	84,0	10,0	74,0	0,1	45,2	1,4	36,6	4,1	3,1
TOTAL	95,9	23,8	71,9	0,2	90,5	6,4	85,2	0,6	46,1	1,1	32,0	10,2	2,8

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades del MECD

Notes: (2) Inclou l'ESO i l'educació especial. (3) Inclou: batxillerat, FP bàsica, FP de grau mitjà i arts plàstiques, ensenyaments esportius, música, dansa de grau mitjà i idiomes de nivell avançat. (4) Inclou FP de grau superior i ensenyaments esportius, música i dansa de grau superior. (5) Inclou l'educació de persones adultes (bàsica i secundària).

Com a conseqüència de la baixa taxa d'escolarització que registren les Balears, així com les altes taxes d'abandonament escolar, com es veurà més endavant, les dades referents a la graduació en els diferents nivells educatius també mostren resultats per sota dels valors estatals. Com es pot observar a la taula 3, que recull les taxes brutes de graduació del curs 2019-2020, els resultats a tots els nivells de les Balears són inferiors als d'Espanya. Concretament, la taxa d'Espanya la supera en 5,2 punts a l'ESO, en 15,1 punts al batxillerat, en 2,9 en el cas dels tècnics i en 12,5 punts en el cas dels tècnics superiors.

Ara bé, si es comparen els resultats amb els del curs 2014-2015, s'observa que la taxa de graduació ha augmentat a tots els nivells educatius, sobretot pel que fa a la taxa de graduats de l'ESO, que ha passat del 69,0 % al 78,8 %, i de batxiller, que ha passat del 41 % al 45,9 %. En canvi, les taxes de formació professional, tant de grau mitjà (que ha passat del 20,5 % al 20,7 %) com de grau superior (que ha passat del 13,6 % al 14,8 %), mostren increments més discrets.

Quant al sexe, en els resultats educatius les dones, generalment, representen valors més elevats que els homes. A la taula 3 s'observa que la taxa de graduació femenina supera la masculina en tots els nivells educatius, excepte en el cas dels titulats en formació professional

bàsica i formació professional de grau mitjà. En el cas de la taxa bruta de graduació en tècnic superior de formació professional, la diferència és significativa: el 17,1 % de dones enfront del 12,6 % d'homes. Aquesta situació es repeteix també a les dades d'Espanya.

TAULA 3. Taxa bruta de població que es gradua en cada ensenyament per sexe i tipus d'ensenyament. Curs 2019-2020

Nivells ISCED	Total		Homes		Dones	
	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya	Illes Balears
Graduat en ESO (alumnat ESO)	84,0	78,8	80,0	73,9	88,4	84,0
Graduat en ESO en ed. d'adults (1)	7,8	6,2	6,8	5,6	8,3	6,8
Batxillerat	61,0	45,9	53,1	36,8	69,5	55,8
Professional bàsic	4,3	4,8	5,8	6,4	2,7	3,0
Tècnic (2)	23,6	20,7	24,3	21,1	22,9	20,3
Tècnic superior (3)	27,3	14,8	25,9	12,6	29,0	17,1

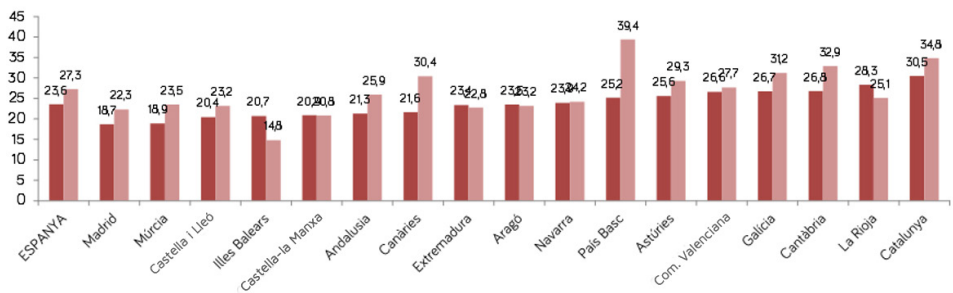
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

Notes: (1) Es considera l'alumnat que obté el títol en el règim presencial i a distància d'educació secundària per a persones adultes i mitjançant les proves lliures. (2) Es considera l'alumnat graduat en cicles formatius de grau mitjà de formació professional i d'arts plàstiques i disseny, i d'activitats físiques i esportives. (3) Es considera l'alumnat graduat en cicles formatius de grau superior de formació professional i d'arts plàstiques i disseny, i d'activitats físiques i esportives.

El 2016, en els ensenyaments de programes d'orientació general de nivell CINE 3 (classificació internacional normalitzada de l'educació), Espanya, amb una taxa neta de graduats del 56,2 %, està per sobre de la mitjana dels 22 països europeus que formen part de l'OCDE (48,7 %) i de la mitjana de l'OCDE (52,8 %); les taxes més elevades les assoleixen Irlanda, Lituània i Grècia. En canvi, en els ensenyaments de programes professionals, Espanya, amb un 24,8 % de graduats, està clarament per sota de la mitjana de l'OCDE (35,6 %) i del conjunt dels 22 països de la Unió Europea que formen part de l'OCDE (41,1 %); els valors més alts són els d'Àustria, Eslovènia i Regne Unit.

La taxa bruta de graduació en cicles formatius del curs 2019-2020 a les Illes Balears va ser del 20,7 % en el grau mitjà i del 14,8 % en el grau superior, en aquest cas la més baixa de totes les comunitats autònomes, molt per sota de la mitjana nacional (27,3 %) i molt per sota d'altres comunitats autònomes, com ara el País Basc (39,4 %), Catalunya (34,8 %) o les Canàries (30,4 %) (vegeu el gràfic 1).

GRÀFIC 1. Taxa bruta de titulació en cicles formatius per comunitat autònoma. Curs 2019-2020

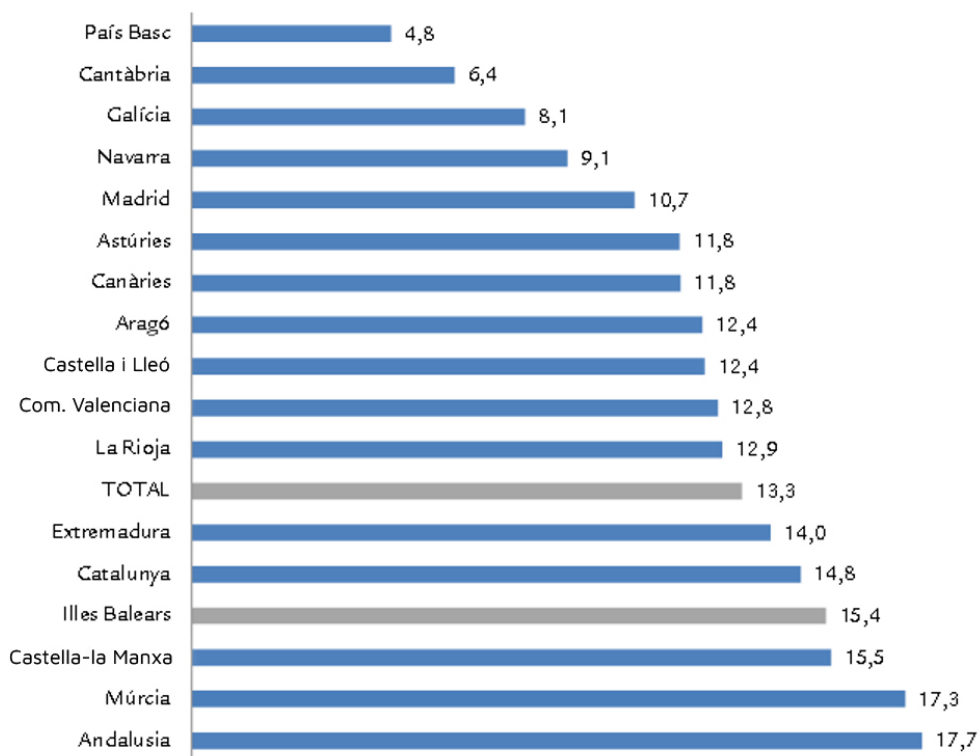
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

Un altre indicador educatiu que cal tenir en compte és la taxa d'abandonament escolar prematur,² pels efectes que implica en la futura inserció laboral de les persones i en el seu nivell educatiu i/o formatiu. Segons dades del 2021, la taxa de les Illes Balears és del 15,4 %. Amb aquest valor, les Balears són la quarta comunitat

autònoma amb el valor més alt, per sobre de la mitjana nacional (13,3 %) i a molta distància del País Basc, l'autonomia amb el valor més baix (4,8 %).

2 Taxa d'abandonament escolar prematur: representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació.

GRÀFIC 2. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2021)

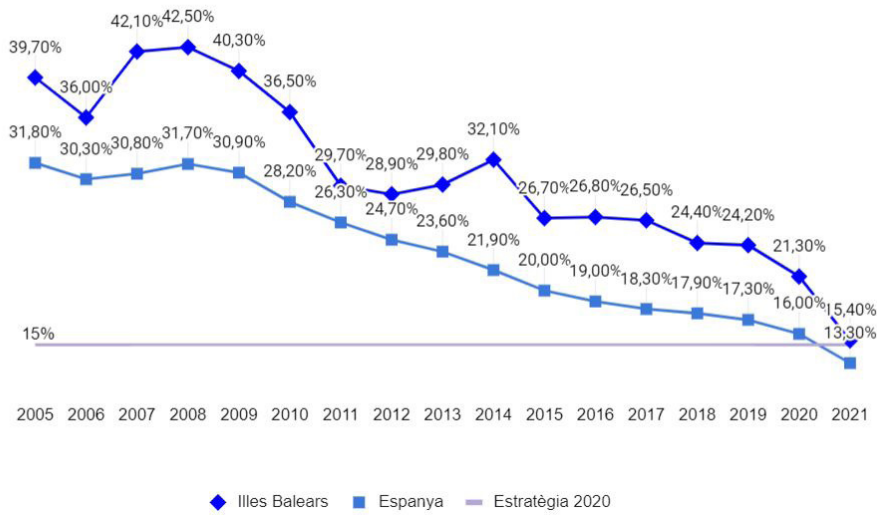
Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

L'evolució de l'abandonament escolar a les Balears presenta una clara tendència a la baixa. A partir del 2015, la taxa d'abandonament es redueix considerablement. Així, el 2019 és del 24,2 %, la xifra més baixa de la sèrie històrica. Ara bé, durant els anys 2020 i 2021, el considerable increment de l'oferta i la pandèmia de la COVID-19, que va empènyer els joves a mantenir-se a les aules per l'aturada de l'activitat econòmica, van fer que la taxa d'abandonament

prematu baixàs a uns nivells desconeguts fins aleshores i que estigués molt a prop dels objectius de l'estratègia europea 2020, que és del 15 %. En el conjunt d'Espanya també s'observa aquesta tendència a la baixa; en aquest cas, de forma ininterrompuda des de l'any 2008. Així, el 2021 ja va assolir l'objectiu de l'estratègia europea.

GRÀFIC 3. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia europea 2020. Espanya i Illes Balears (2005-2021)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport

La millora del principals indicadors educatius de la població de les Illes Balears i el descens de les taxes d'abandonament escolar prematur permeten un millor nivell formatiu dels joves amb vista a una millor inserció laboral. Així, segons les dades del 2020, el 40,1 % dels joves entre 25 i 34 anys de les Illes Balears tenen estudis superiors i el 30,4 % han assolit la

segona etapa de l'educació secundària. S'ha de tenir en compte que en les situacions de crisi, com la viscuda per la COVID-19, els joves són un dels col·lectius més vulnerables; de fet, són els que van patir durant el 2020 una major caiguda de l'ocupació i una major taxa d'atur.

2.2. La formació professional inicial

2.2.1. Els graus formatius, els cursos d'especialistes i els màsters professionals (graus D i E)

La formació professional inicial té els objectius de preparar l'alumnat per a l'activitat en un camp professional, facilitar-ne l'adaptació a les modificacions laborals que es poden donar al llarg de la seva vida, contribuir al seu desenvolupament personal i permetre'n la progressió en el sistema educatiu i en el sistema de formació professional per a l'ocupació.

Entre les finalitats de la formació professional inicial hi ha desenvolupar les competències pròpies de cada titulació de formació professional, preparar l'alumnat per a l'activitat en un camp professional i respondre a les necessitats de qualificació dels sectors productius

La Llei orgànica d'ordenació i integració de la formació professional aprovada el 2022 estableix un sistema totalment nou de graus de formació professional (A, B, C, D i E), segons l'amplitud i la durada, i en un continu que va des de les microformacions (grau A) fins als títols i cursos d'especialització (graus D i E), basat en la progressió formativa i en l'obtenció d'una acreditació, certificació i titulació.

Els graus formatius (grau D)

El grau bàsic, amb la LOMLOE, passa a ser considerat ensenyament bàsic i condueix, com qualsevol altre itinerari de l'ESO, a la titulació de secundària.

El grau mitjà, mitjançant la nova llei de formació professional, s'incorpora com a nou requisit d'accés als certificats professionals de nivell 2 (grau C) juntament amb els anteriors, el títol de l'ESO o la prova d'accés corresponent.

El grau superior, mitjançant la nova llei de formació professional, s'incorpora com a nou requisit d'accés als certificats professionals de nivell 3 (grau C) juntament amb els anteriors, el títol de batxillerat o la prova d'accés corresponent.

Els cursos d'especialització i màsters de formació professional (grau E)

Els cursos d'especialització tenen la finalitat de complementar i aprofundir les competències de les persones que ja disposen d'un títol de formació professional o compleixen les condicions d'accés que es determinen per a cadascun dels cursos.

L' alumnat que superi un curs d'especialització de formació professional de grau mitjà obtindran el títol d'especialista del perfil professional corresponent.

L' alumnat que superi un curs d'especialització de formació professional de grau superior obtindran el títol de màster de formació professional del perfil professional corresponent.

Aquest Pla Integral de Formació Professional promou que, reglamentàriament, es reguli el règim de convalidacions entre els cursos d'especialització de grau superior de formació professional i els títols oficials de grau universitari.

2.2.2. Alumnat matriculat

Entre l'alumnat matriculat en estudis de formació professional, la gran majoria cursen estudis de grau mitjà. El 2021 representaven el 50,36 % del total de l'alumnat, seguits per l'alumnat de cicles de grau superior, que suposa el 39,15 % del total, i, finalment, per l'alumnat de formació professional bàsica, que representa el 10,49 % del total de l'alumnat matriculat en el curs acadèmic 2021-2022.

TAULA 4. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per tipus de cicle a les Illes Balears (2018- 2021)

	2018	2019	2020	2021
FP GB	2.063	2.057	2.045	2.073
FP GM	7.826	8.343	10.045	9.951
FP GS	5.711	5.878	7.442	7.736
Total	15.600	16.283	19.532	19.760

Respecte de l'any 2018, el total d'alumnat matriculat a formació professional ha augmentat un 31,87 % . El major increment d'alumnat s'ha donat entre els qui cursen algun curs del cicle superior, que han augmentat en termes relatius un 41,37 % respecte de l'alumnat de cicles de grau mitjà, que ho han fet un 33,48 %.

TAULA 5. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per illes i tipus de cicle (2018-2021)

Mallorca	2018	2019	2020	2021
FP Bàsica	1519	1520	1522	1572
FP GM	6380	6820	8198	8086
FP GS	4905	5096	6475	6707
Total	12804	13436	16195	16365
Menorca	2018	2019	2020	2021
FP Bàsica	230	238	217	194
FP GM	707	740	837	852
FP GS	387	388	466	492
Total	1324	1366	1520	1538
Eivissa	2018	2019	2020	2021
FP Bàsica	302	288	291	290
FP GM	723	762	956	956
FP GS	419	394	501	537
Total	1444	1444	1748	1783
Formentera	2018	2019	2020	2021
FP Bàsica	12	11	15	17
FP GM	16	26	54	57
FP GS	0	0	0	0
Total	28	37	69	74

Per illes, la distribució de l'alumnat matriculat durant el curs acadèmic 2021-2022 és la següent: el 82,82 % es concentra a Mallorca; el 9,02 %, a Eivissa; el 7,78 %, a Menorca, i el 0,37 % restant, a Formentera, amb 74 alumnes.

A la taula 5 es desglossa l'evolució dels alumnes matriculats per illes i tipus de cicle. S'observa com a Mallorca hi ha una proporció més elevada d'alumnat matriculat en cicles de grau mitjà (49,41 %) en comparació amb les altres illes:

Menorca (55,40 %), Eivissa (53,62 %) i Formentera (77,03 %). La proporció d'alumnat matriculat en cicles de grau superior a Mallorca és del 40,98 %; a Menorca, del 31,99 %, i a Eivissa, del 30,12 %. En canvi, la formació professional bàsica presenta una major incidència a Formentera (22,97 %) i a Eivissa (16,26 %) que a Menorca (12,61 %) i sobretot a Mallorca (9,61 %).

TAULA 6. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per famílies professionals (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	3.233	3.345	3.796	3.856
Activitats físiques i esportives	915	1.030	1.247	1.109
Agrària	374	324	460	512
Arts gràfiques	155	186	208	189
Comerç i màrqueting	691	686	889	966
Electricitat i electrònica	1.058	1.108	1.276	1.306
Energia i aigua	17	35	41	57
Edificació i obra civil	73	71	96	113
Fabricació mecànica	95	94	108	100
Hoteleria i turisme	1.459	1.487	1.652	1.626
Informàtica i comunicacions	2.071	2.188	2.537	2.621
Instal·lació i manteniment	202	202	249	294
Manteniment i serveis a la producció	28	30	15	
Imatge personal	458	452	609	621
Imatge i so	145	162	205	205
Indústries alimentàries	50	88	132	122
Fusta, moble i suro	33	57	59	77
Maritimopesquera	242	239	280	288
Química	23	39	54	44
Sanitat	1.987	2.083	2.687	2.605
Seguretat i medi ambient	40	38	36	38
Serveis socioculturals i a la comunitat	1.552	1.574	2.032	2.163
Manteniment de vehicles autopropulsats	33	33	32	7
Transport i manteniment de vehicles	666	732	832	841
TOTAL	15.600	16.283	19.532	19.760

Les Illes Balears disposen d'una àmplia oferta formativa de les diferents famílies professionals, ja que s'imparteixen cicles de 24 famílies professionals. Tan sols no s'imparteix formació de les famílies professionals d'arts i artesanies, indústries extractives, tèxtil i confecció de pell, ni vidre i ceràmica.

Les famílies professionals que concentren un major nombre d'alumnat són, en aquest ordre:

administració i gestió (19,51 % del total d'alumnes del curs acadèmic 2021-2022); informàtica i comunicacions (13,6 %); sanitat (13,18 %); serveis socioculturals i a la comunitat (10,95 %), i hoteleria i turisme (8,23 %). Aquestes cinc famílies professionals aglutinen el 65,13 % del total de l'alumnat de formació professional matriculat a les Balears.

TAULA 7. Distribució de l'alumnat en les 10 famílies professionals amb més nombre d'alumnes matriculats a les Illes Balears. Curs acadèmic 2021-2022

L'alumnat que cursa el grau mitjà de formació professional es distribueix en 19 famílies professionals, i n'és el grup majoritari, amb un 21,61 %, el dels qui cursen estudis de la branca sanitària. Més concretament, el curs de «Tècnic en cures auxiliars d'infermeria» és el més nombrós, amb 1.034 matriculats, que representen el 58,4 % del total de l'alumnat de la branca sanitària i el 13,4 % del total

del matriculat en un cicle de grau mitjà en el curs acadèmic 2021-2022. El segueix en ordre d'importància la família professional d'administració i gestió, amb un 18,32 % del total d'alumnat de cicles de grau mitjà. En aquest cas, només s'imparteix una especialitat, la de «Tècnic en gestió administrativa».

TAULA 8. Evolució d'alumnat matriculat a cicles de grau mitjà per famílies professionals (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	1.480	1.573	1.796	1.823
Activitats físiques i esportives	448	537	568	406
Agrària	178	151	217	242
Arts gràfiques	111	122	127	116
Comerç i màrqueting	294	297	330	350
Electricitat i electrònica	615	659	803	803
Edificació i obra civil	14	14	33	56
Fabricació mecànica	34	33	31	34
Hoteleria i turisme	559	562	672	643
Informàtica i comunicacions	943	969	1.084	1.081
Instal·lació i manteniment	121	132	162	183
Imatge personal	219	224	337	351
Imatge i so	44	37	52	65
Indústries alimentàries	44	73	111	94
Fusta, moble i suro	8	33	39	36
Maritimopesquera	135	139	150	134
Sanitat	1.590	1.705	2.240	2.150
Seguretat i medi ambient	40	38	36	38
Serveis socioculturals i a la comunitat	535	588	732	813
Transport i manteniment de vehicles	414	462	525	533
TOTAL	7.826	8.348	10.045	9.951

D'altra banda, en els cursos de cicles de grau superior de formació professional hi ha 21 famílies professionals. En aquest cas, les branques d'administració i gestió (22,17 %) i els serveis socioculturals i a la comunitat (17,45 %) són les que aglutinen el major nombre d'alumnat.

Si s'estudia més amb detall, els cursos de «Tècnic superior en gestió i finances» (17,3 %) i «Tècnic superior en educació infantil» (13,1 %), de les 2 famílies professionals esmentades, representen el major percentatge sobre el total d'alumnat matriculat en un cicle de grau superior en el curs acadèmic 2021-2022.

TAULA 9. Evolució de l'alumnat matriculat a cicles de grau superior per famílies professionals (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	1.427	1.442	1.701	1.715
Activitats físiques i esportives	456	468	652	674
Agrària	42	39	83	114
Arts gràfiques	26	37	47	47
Comerç i màrqueting	180	193	361	421
Electricitat i electrònica	228	231	256	274
Energia i aigua	17	35	41	57
Edificació i obra civil	59	57	63	57
Hoteleria i turisme	570	599	648	658
Informàtica i comunicacions	793	876	1.183	1.249
Instal·lació i manteniment	40	32	53	66
Manteniment i serveis a la producció	28	30	15	
Imatge personal	70	57	68	66
Imatge i so	101	125	153	140
Indústries alimentàries	6	15	21	28
Fusta, moble i suro	0	0	0	20
Maritimopesquera	94	100	130	154
Química	23	39	54	44
Sanitat	397	378	477	455
Serveis socioculturals i a la comunitat	1.017	986	1.300	1.350
Manteniment de vehicles autopropulsats	33	33	32	7
Transport i manteniment de vehicles	104	106	134	140
TOTAL	5.711	5.878	7.472	7.736

Finalment, pel que fa als cursos de formació professional bàsica i tal com es pot veure en la taula 10, l'oferta formativa s'emmarca en 14 famílies professionals. En aquest cas, són les d'hoteleria i turisme (15,68 %), administració i

gestió (15,34 %) i informàtica i comunicacions (14,04 %) les que engloben el major nombre d'alumnat matriculat en el curs acadèmic 2021-2022.

TAULA 10. Evolució de l'alumnat matriculat a cicles de formació professional de grau bàsic per famílies professionals (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	326	330	299	318
Activitats físiques i esportives	11	25	27	29
Agrària	154	134	160	156
Arts gràfiques	18	27	34	26
Comerç i màrqueting	217	196	198	195
Electricitat i electrònica	215	218	217	229
Fabricació mecànica	61	61	77	66
Hoteleria i turisme	330	326	332	325
Informàtica i comunicacions	335	343	270	291
Instal·lació i manteniment	41	38	34	45
Imatge personal	169	171	204	204
Fusta, moble i suro	25	24	20	21
Maritimopesquera	13	0	0	0
Transport i manteniment de vehicles	148	164	173	168
TOTAL	2.063	2.057	2.045	2.073

Per illes, a Mallorca s'imparteix formació de les 24 famílies professionals que s'ofereixen en el conjunt de les Illes Balears. La distribució de l'alumnat per famílies professionals coincideix bastant amb la del conjunt de les Balears, atès

que l'alumnat de Mallorca representa, com s'ha dit, gairebé el 82,82 % del total del conjunt de l'arxipèlag.

TAULA 11. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per famílies professionals a Mallorca (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	2.679	2.802	3.167	3.207
Activitats físiques i esportives	705	835	1.035	930
Agrària	278	234	324	367
Arts gràfiques	155	186	208	189
Comerç i màrqueting	546	539	728	805
Electricitat i electrònica	883	936	1090	1096
Energia i aigua	17	35	41	57
Edificació i obra civil	73	71	96	113
Fabricació mecànica	37	39	58	52
Hoteleria i turisme	1.100	1.142	1.274	1.261
Informàtica i comunicacions	1.713	1.827	2.147	2.222
Instal·lació i manteniment	125	123	162	191
Manteniment i serveis a la producció	21	21	12	
Imatge personal	358	349	469	499
Imatge i so	145	162	205	189
Indústries alimentàries	50	75	108	100
Fusta, moble i suro	33	57	59	77
Maritimopesquera	199	197	199	191
Química	23	39	54	44
Sanitat	1.677	1.749	2.281	2.199
Seguretat i medi ambient	40	38	36	38
Serveis socioculturals i a la comunitat	1.364	1.376	1.756	1.855
Manteniment de vehicles autopropulsats	33	33	32	7
Transport i manteniment de vehicles	550	571	654	676

A Menorca, s'hi ofereixen cursos englobats en 14 famílies professionals. El gran gruix de l'alumnat es concentra en les famílies d'administració i gestió (15,86 % del total d'alumnat matriculat el curs 2021-2022), sanitat (14,24 %) i informàtica i comunicacions (11,7 %). Són significatives les branques d'instal·lació i man-

teniment (4,88 %) i agrària (4,62 %), que tenen a Menorca un pes relatiu superior a la mitjana de les Balears. De fet, el 25,51 % de l'alumnat d'instal·lació i manteniment i gairebé el 13,87 % dels d'agrària del total de les Balears segueixen els estudis a Menorca.

TAULA 12. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per famílies professionals a Menorca (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	244	228	249	244
Activitats físiques i esportives	107	109	106	75
Agrària	46	49	65	71
Comerç i màrqueting	62	65	63	60
Electricitat i electrònica	108	102	94	111
Fabricació mecànica	58	55	50	48
Hoteleria i turisme	112	117	126	129
Informàtica i comunicacions	169	165	171	180
Instal·lació i manteniment	61	58	65	75
Imatge personal	55	57	75	70
Sanitat	143	160	205	219
Serveis socioculturals i a la comunitat	98	98	140	153
Manteniment i serveis a la producció	7	9	3	
Transport i manteniment de vehicles	54	94	108	103

A Eivissa s'ofereixen cursos de formació professional de 15 famílies professionals. També és en les famílies professionals d'administració i gestió (21,09 %) i informàtica i comunicacions (12,28 %) en què es concentra la major part de l'alumnat del curs acadèmic 2021-2022. Les segueixen hoteleria i turisme (11,16 %) i sanitat (10,49 %). És important remarcar la

importància dels cursos de la branca d'hoteleria i turisme, que tenen un pes superior a la mitjana de les Balears. El títol professional bàsic de cuina i restauració i el de tècnic de cuina i gastronomia són els que tenen un major nombre d'alumnes matriculats.

TAULA 13. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per famílies professionals a Eivissa (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	310	304	356	376
Activitats físiques i esportives	103	86	106	104
Agrària	50	41	71	74
Comerç i màrqueting	83	82	98	101
Electricitat i electrònica	67	70	92	99
Hoteleria i turisme	219	202	211	199
Informàtica i comunicacions	189	196	219	219
Instal·lació i manteniment	16	21	22	28
Imatge personal	45	46	65	52
Imatge i so	0	0	0	16
Indústries alimentàries	0	13	24	22
Maritimopesquera	43	42	81	97
Sanitat	167	174	201	187
Serveis socioculturals i a la comunitat	90	100	132	147
Transport i manteniment de vehicles	62	67	70	62

Finalment, a Formentera, a més de la família professional d'hoteleria i turisme, s'ofereixen cicles de les famílies d'administració i gestió i de serveis socioculturals i a la comunitat.

TAULA 14. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per famílies professionals a Formentera (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021
Administració i gestió	0	11	24	29
Hoteleria i turisme	28	26	41	37
Serveis socioculturals i a la comunitat	0	0	4	8

Pel que fa al torn dels estudis, a la taula 15 figura la distribució de l'alumnat matriculat segons la modalitat triada. Així doncs, el 50,41 % de l'alumnat matriculat en cicles de formació professional durant el curs 2021-2022 ho feia en jornada continuada, és a dir, en horari de matí (de 8 a 14 h) o en horari de capvespre

(de 15 a 21 h), un 33,04 % del total de l'alumnat. La resta de modalitats tenen un pes residual, si bé és interessant veure la tendència creixent de la modalitat a distància, que passa de 1.070 alumnes el 2018 a més del doble, 2.508 alumnes, el 2022.

TAULA 15. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per tipus de torn (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Jornada continuada	7628	8198	9522	9962
Jornada intensiva	249	311	450	474
Jornada partida	23	22	30	51
Temps especial	204	221	225	237
Horari vespertí	4919	5170	6172	6528
Virtual	1193	1638	2614	2508
TOTAL	14216	15560	19013	19760

La gran majoria de l'alumnat de formació professional matriculat a les Illes Balears cursa els estudis en un institut d'educació secundària, concretament 12.711 alumnes, que representen el 64,33 % del total. Els segueixen els centres

integrats de formació professional (21,9 %), els centres concertats (11,17 %) i els centres d'educació per a persones adultes (2,61 %).

TAULA 16. Evolució de l'alumnat matriculat a formació professional per tipus de centre (2018-2021)

	2018	2019	2020	2021
Centre concertat	1.780	1.911	2.074	2.207
Centre d'educació per a persones adultes	310	338	431	515
Centre integrat de formació professional	3.535	3.498	4.320	4.327
Institut d'educació secundària	9.975	10.536	12.707	12.711
TOTAL	15.600	16.283	19.532	19.760

Per sexe, i segons les dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional, el 52,41 % del total de matriculats en cursos de formació

professional són homes, i el 47,59 % restant són dones.

TAULA 17. Evolució de la distribució de l'alumnat matriculat a formació professional per sexe (2018-2022)

	Total		Grau mitjà		Grau superior	
	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones
2018-2019	54,38 %	45,62 %	56,72 %	43,28 %	50,91 %	49,09 %
2019-2020	54,38 %	45,62 %	56,72 %	43,28 %	50,91 %	49,09 %
2020-2021	53,88 %	46,12 %	56,19 %	43,81 %	50,55 %	49,45 %
2021-2022	52,41 %	47,59 %	54,19 %	45,81 %	50,04 %	49,96 %

2.2.3. L'abandonament d'estudis de formació professional inicial

L'abandonament dels estudis a la formació professional és molt generalitzat a tot l'Estat. El percentatge d'alumnat de les Illes Balears que deixa els estudis coincideix amb el conjunt de l'Estat. Els motius que hi poden incidir són diversos: el teixit productiu mateix (un 70 %, segons les dades de l'informe d'inspecció educativa); el tipus d'alumnes que hi accedeixen (sovint els qui han tingut resultats menys

brillants en etapes anteriors o els qui combinen els estudis amb la feina); una orientació deficient, i el costum de matricular-se en un altre cicle que tal vegada no és del seu interès perquè no han estat admesos al cicle que sol·licitaven i la família o ells mateixos troben que no han d'abandonar el sistema educatiu reglat.

Causes al·legades	
Incompatibilitat laboral	70 %
Desajusts amb l'expectativa de l'alumne/a	66 %
Incompatibilitat familiar	29 %
Incapacitat per seguir el ritme de classe	28 %
Malaltia	17 %

Font: Informe d'inspecció educativa

En el cas dels cicles formatius de grau superior, l'abandonament d'estudis és molt inferior al que es produeix a batxillerat i als cicles de grau mitjà, i és inferior també a la mitjana estatal.

Els efectes de la COVID-19 i l'increment del nombre de places han pogut contribuir que les dades actuals d'abandonament prematur siguin les més baixes de la història.

2.3. La formació professional per a l'ocupació

Certificats professionals (grau C)

La formació professional per a l'ocupació és el conjunt d'actuacions qualificadores i d'actualització de competències professionals. Es pot adreçar a treballadores³ i treballadors ocupats o desocupats i pot variar en funció del tipus de treballador o del format d'impartició.¹ Juntament amb la formació professional del sistema educatiu, la formació professional per a l'ocupació forma part del sistema integrat de formació professional que permet adquirir i acreditar competències professionals al llarg de la vida. Aquesta formació

contribueix a millorar l'ocupabilitat de les persones treballadores i presta una atenció especial als col·lectius amb més dificultats d'inserció laboral. A més, repercuteix en l'increment de la competitivitat i la productivitat de les empreses, gràcies a la millora de les competències tècniques i transversals dels empleats. Per tot això, la formació professional per a l'ocupació és una política activa prioritària del SOIB, amb l'objectiu d'adequar la qualificació de capital humà a les necessitats del sistema productiu.

---

3 De la Rica, Sara (2016). «Políticas activas de empleo: una panorámica». Fedea Policy Paper, 1.

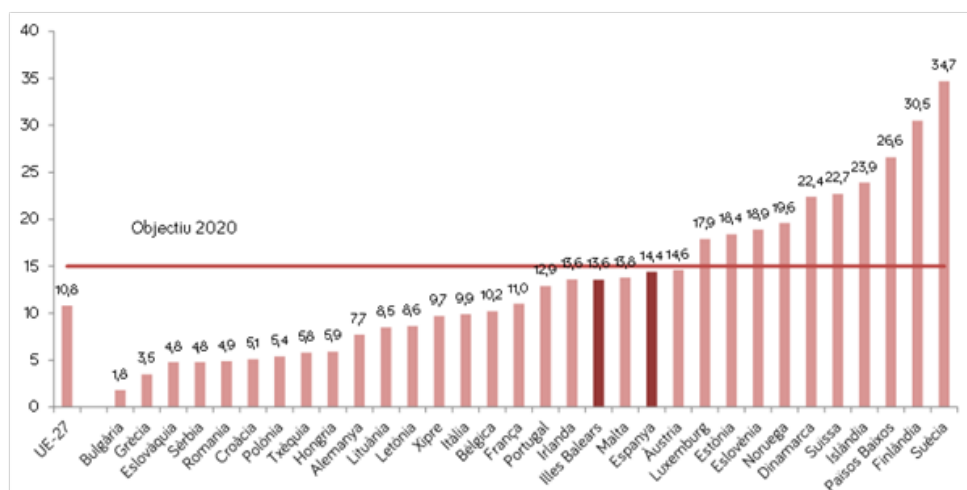

2.3.1 La participació en la formació professional a la Unió Europea i Espanya

El Consell Europeu⁴ va concloure que els països europeus han de fomentar l'aprenentatge al llarg de la vida i han d'incrementar la participació de la població adulta en procediments de millora de la seva formació, qualificació i actualització, tant en sistemes formals d'educació com mitjançant activitats no formals. A les Balears, el 2021 el 13,6 % de la població de 25 a 64 anys ha participat en una activitat de formació, mentre que a Espanya el percentatge és del 14,4 %. En ambdós casos se situen per sobre de la mitjana europea

(10,8 %) i molt a prop de l'objectiu del 15 % que s'havia previst per al 2020. Les dades de participació dels diferents països són molt diferents. Amb la participació més alta, destaquen els països nòrdics: Suècia (34,7 %), Finlàndia (30,5 %) i Països Baixos (26,6 %). A l'extrem oposat hi ha Bulgària (1,8 %), Grècia (3,5 %) i Eslovàquia (4,8 %). Espanya es troba a la part central, entre els països que estan al voltant de la mitjana, però per davant de països com Alemanya (7,7 %) o França (11,0 %).

GRÀFIC 4. Percentatge de població de 25 a 64 anys que participa en una acció d'educació o formació permanent als principals països de la Unió Europea (2021)

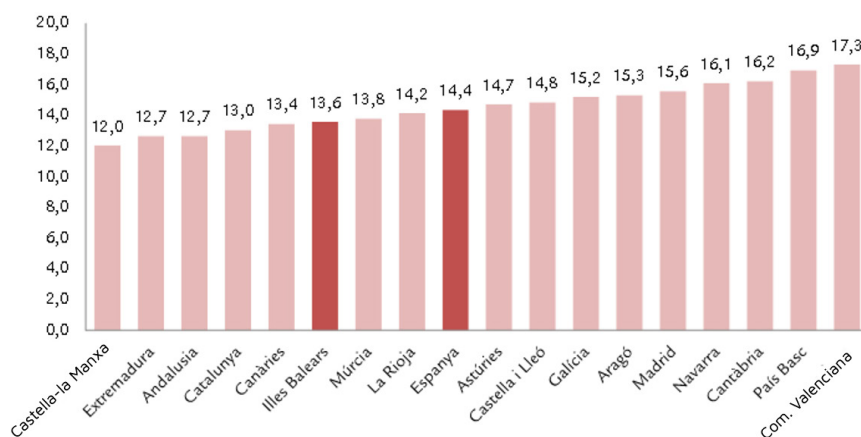
Font: OTIB a partir de dades d'Eurostat i del MEFP

4 Resolució del Consell Europeu sobre un pla europeu renovat d'aprenentatge de persones adultes (2011/C 372/01).

Per comunitats autònomes, com s'ha dit, l'indicador de participació de població de 25 a 64 anys en una activitat de formació el 2021 situa les Illes Balears per sota de la mitjana espanyola i en la sisena posició pel que fa a les taxes més baixes. Els majors percentatges de participació es donen a la Comunitat Valenciana (17,3 %), el País Basc (16,9 %) i Cantàbria (16,2 %). Els valors

més baixos corresponen a Castella-la Manxa (12,0 %), Extremadura i Andalusia (aquestes dues amb un valor del 12,7 %). A totes les comunitats autònomes és major la participació de les dones que la dels homes, amb una diferència de més de 3 punts percentuals en el cas de les Illes Balears.

GRÀFIC 5. Percentatge de població de 25 a 64 anys que ha participat en una acció d'educació o formació permanent per comunitats autònomes (2016)

Font: OTIB a partir de dades de l'EPA i del MEFP

Pel que fa a l'evolució d'aquest indicador de persones entre 25 i 64 anys que ha participat en algun curs de formació, les dades recollides per l'Enquesta de població activa (EPA) mostren xifres discretes, si bé amb una clara tendència a la l'alça, tant a les Illes Balears com al conjunt

d'Espanya, sobretot en el darrer any analitzat. Els resultats de les Balears estan lleugerament per sota de la mitjana espanyola en tota la sèrie estudiada fins al 2019, en què s'igualen els resultats, els quals fins i tot es capgiren el 2020.

TAULA 18. Evolució del percentatge de població entre 25 i 64 anys que ha rebut algun tipus d'educació o formació a Espanya i a les Illes Balears (2015-2021)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Illes Balears	8,9%	8,5%	8,6%	10,1%	10,6%	11,3%	13,6%
Espanya	9,6%	9,1%	9,9%	10,5%	10,6%	11,0%	14,4%

Font: OTIB a partir de dades de l'INE (EPA).

La formació professional per a l'ocupació al SOIB té en compte l'oferta formativa per a treballadores i treballadors ocupats i desocupats, programes específics de formació, formació amb compromisos de contractació, formació en alternança amb l'ocupació i formació no finançada destinada a obtenir certificats professionals. A la taula 19 hi ha l'evolució dels participants en accions formatives a les Illes Balears des del 2016 fins al 2021. Com es pot observar, el nombre d'alumnes ha augmentat més d'un 30 % entre el 2016 i el 2021, tant en la formació de treballadores i treballadors desocupats com en la d'ocupats, si bé és clarament majoritària la de treballadors desocupats.

En el global de persones desocupades que han rebut accions formatives, cal esmentar, per la importància que té, el col·lectiu de persones vulnerables que segueixen itineraris d'inserció, atès que en el període analitzat suposaven de mitjana al voltant de 1.200 persones a l'any.

Pel que fa a la formació de persones ocupades, el perfil és majoritàriament femení (68,7 %). La formació s'ha desenvolupat principalment a l'àrea de serveis socioculturals i a la comunitat (39,9 %), seguida d'administració i gestió (27,6 %). Aquestes dues famílies professionals aglutinen el 67,4 % dels participants ocupats en accions formatives.

TAULA 19. Distribució de participants a la formació professional per a l'ocupació a les Illes Balears (2016-2021)

PARTICIPANTS EN ACCIONS FORMATIVES	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Accions formatives per a treballadores i treballadors en atur (principalment en certificats professionals)	9.734	8.976	10.090	9.347	8.918	12.220
Accions formatives per a treballadores i treballadors ocupats	266	14	1.330	1.727	2.319	1.096
TOTAL	10.000	8.990	11.408	11.074	11.237	13.316

Font: SOIB

2.3.2. La capacitat d'oferta ocupacional: famílies professionals, certificats professionals i acreditació de centres de formació

El Catàleg nacional de qualificacions professionals⁵ articula la formació professional entorn de 26 famílies professionals, segons criteris d'afinitat de la competència professional. El Catàleg està constituït per les qualificacions professionals més significatives, identificades en el sistema productiu. També conté la formació associada a les qualificacions professionals que constituïran el catàleg modular de formació professional.

Els certificats professionals, regulats mitjançant el RD 34/2008, de 18 de gener, comprenen les accions formatives dirigides a adquirir i millorar les competències i les qualificacions professionals. L'oferta formativa dirigida a obtenir els certificats professionals tenen caràcter modular amb l'objectiu d'afavorir l'acreditació parcial acumulable de la formació rebuda i possibilitar que el treballador avanci en el seu itinerari de formació professional sigui quina sigui la seva situació laboral en cada moment.

A més, el certificat de professionalitat és l'instrument d'acreditació oficial de les qualificacions professionals del Catàleg nacional de qualificacions professionals en l'àmbit de l'Administració laboral que acredita la capacitat per desenvolupar una activitat laboral amb significació per a l'ocupació. Així, representa un perfil professional entès com un conjunt de competències professionals identificable en el sistema productiu, i reconegut i valorat en el mercat laboral. El SOIB desenvolupa tota la seva oferta formativa mitjançant els certificats professionals amb independència que la formació s'adrexi a treballadores i treballadors desocupats, ocupables, vulnerables o que siguin programes formatius en alternança amb l'ocupació.

El nombre de certificats professionals vigents en el Catàleg d'especialitats formatives és de 583. L'any 2021 a les Illes Balears ja es poden impartir fins a 330 certificats professionals diferents del total del repertori de certificats

⁵ El Catàleg nacional de qualificacions professionals es va aprovar mitjançant el Reial decret 1128/2003, de 5 de setembre, pel qual es regula el Catàleg nacional de qualificacions professionals, i el Reial decret 1416/2005, de 25 de novembre, que el modifica.

establerts, és a dir, la taxa de cobertura és del 56,6 %. A la taula 20 es pot observar la correlació entre els certificats professionals que hi ha a Espanya per família professional i els que hi ha a les Balears, així com el càlcul de la taxa de cobertura. Actualment, hi ha dues famílies professionals que no tenen cap centre de formació acreditat; consegüentment, no es pot impartir a les Balears la formació vinculada als certificats professionals d'arts i artesanía ni d'indústries extractives.

És important remarcar que a les Illes Balears s'ha passat d'una taxa de cobertura dels certificats professionals inferior al 40 % el 2013 a gairebé el 57 % el 2021. A hores d'ara, a les Balears ja hi ha 7 de les 26 famílies professionals amb una cobertura del 100 % respecte dels certificats professionals vigents. Concretament, destaquen les famílies professionals d'administració i gestió, agrària, electricitat i electrònica, imatge i so, imatge personal, maritimopesquera i serveis socioculturals i a la comunitat.

TAULA 20. certificats professionals oferts al conjunt d'Espanya i a les Illes Balears i taxa de cobertura per família professional (2021)

Famílies professionals	Nre. de certificats de professionalitat del repertori nacional	Nº certificats de centres acreditats a les Balears	Taxa de cobertura per família professional
Administració i gestió	14	14	100%
Agraria	45	45	100%
Electricitat i electrònica	31	31	100%
Imatge i so	12	12	100%
Imatge personal	14	14	100%
Maritimopesquera	29	29	100%
Serveis socioculturals i a la comunitat	24	24	100%
Comerç i màrqueting	19	18	94,70%
Hoteleria i turisme	24	21	87,50%
Transport i manteniment de vehicles	32	26	81,30%
Informàtica i comunicacions	23	18	78,30%
Edificació i obra civil	24	17	70,80%
Sanitat	3	2	66,70%
Activitats físiques i esportives	17	10	58,80%
Energia i aigua	16	7	43,80%
Seguretat i medi ambient	21	9	42,90%
Fusta. Moble i suro	18	7	38,90%
instal·lacions i manteniment	18	5	27,80%
Indústries alimentàries	27	7	25,90%
Arts gràfiques	31	7	22,60%
Química	27	2	7,40%
Fabricació mecànica	28	2	7,70%
Vidre i ceràmica	14	1	7,70%
Tèxtil, confecció i pell	33	2	6,10%
Arts i artesanía	21	0	0%
Indústries extractives	18	0	0%
Total	583	330	56,60%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Quant als certificats professionals emesos per família professional, com es pot observar a la taula 21 la gran majoria correspon al sector dels serveis, tot i que també n'hi ha que s'adrecen a la resta de sectors. La família amb més pes és la de d'hoteleria i turisme (21,5 %), seguida per

serveis socioculturals i a la comunitat (16,1 %) i administració i gestió (11,4 %). Aquestes tres representen gairebé la meitat (el 49,0 %) dels certificats professionals expedits durant el 2021 a les Illes Balears.

TAULA 21. Expedicions de certificats professionals per famílies professionals (2021)

CP per famílies professionals	2021
Hoteleria i turisme	21,50%
Serveis sociocultural i a la comunitat	16,10%
Administració i gestió	11,40%
Seguretat i medi ambient	10,90%
Activitats físiques i esportives	6,50%
Transport i manteniment de vehicles	5,30%
Electricitat i electrònica	5,20%
Informàtica i comunicacions	4,10%
Agrària	4%
Comerç i màrqueting	3,80%
Imatge personal	2,50%
Instal·lació i manteniment	2,10%
Sanitat	1,60%
Energia i aigua	1,30%
Indústries alimentàries	0,70%
Edificació i obra civil	0,70%
Imatge i so	0,70%
Fusta, moble i suro	0,50%
Fabricació mecànica	0,40%
Tèxtil, confecció i pell	0,40%
Maritimopesquera	0,30%
Química	0%
Total	100%

Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

Per garantir un nivell alt de qualitat, els centres de formació s’han hagut d’acreditar com a entitats amb capacitat per impartir certificats professionals en el Registre oficial de centres de formació per a l’ocupació. Aquests poden ser de dos tipus. D’una banda, hi ha els centres propis de formació per a l’ocupació de la xarxa pública, que inclouen tots els centres de titularitat del SOIB (Centre de la Mar a Menorca i Sa Blanca Dona a Eivissa), els centres educatius de la Conselleria d’Educació i Formació Professional que imparteixen formació professional per a l’ocupació (centres integrats de formació professional, instituts d’educació secundària i centres educatius de persones adultes) i també altres centres de titularitat pública de la CAIB que s’hagin declarat com a centres propis

de formació. D’altra banda, hi ha els centres col·laboradors, que són entitats de formació de titularitat privada o pública — com els ajuntaments— que compleixen els requisits establerts en la normativa d’aplicació i que estan degudament acreditats.

El 2021, a les Balears, del total de centres que expedeixen certificats professionals (217), el 35,5 % són centres propis i el 64,5 % són centres col·laboradors. Respecte del 2019, el nombre de centres propis ha augmentat un 16,7 %; en canvi, el de centres col·laboradors ha disminuït un 17,2 %, tendència que s’esdevé en els darrers anys, amb un augment sostingut dels centres propis.

TAULA 22. Evolució dels centres de formació per a l’ocupació a les Illes Balears (2019-2021)

	2019	2020	2021	Var. 2021-201 (%)
Centres propis	66	70	77	16,70%
Centres col·laboradors	169	154	140	-17,20%

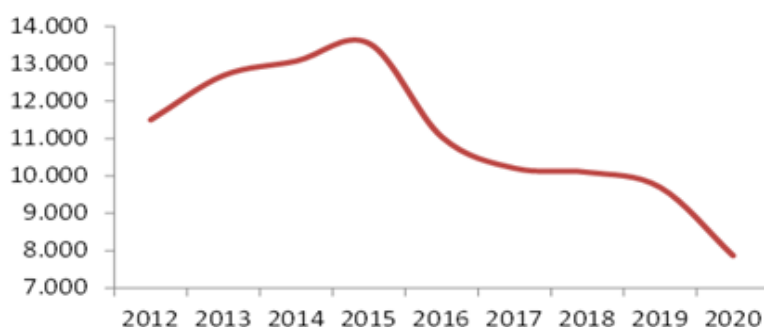
Font: OTIB a partir de les dades del SOIB

2.3.3. Formació professional de demanda per a les treballadores i treballadors ocupats (bonificada). Formació en empreses

La formació professional per a ocupats bonificada té caràcter estatal, de manera que totes les empreses privades del territori nacional que cotitzen per a les treballadores i treballadors en temes de formació professional poden fer formació bonificada. Cada empresa està adscrita a la comunitat autònoma on du a terme la seva principal activitat, i on, per tant, concentra tots o la majoria de les seves treballadores i treballadors.

Les empreses han de comunicar les accions formatives programades a l'Administració i han de fer funcions de seguiment, control i avaluació de les accions. El 2020, el total d'empreses que han impartit formació bonificada a les Balears són 7.871, i com s'observa en el gràfic segueix la tendència descendent observada en els darrers anys.

GRÀFIC 6. Empreses formadores a les Illes Balears (2012-2020)

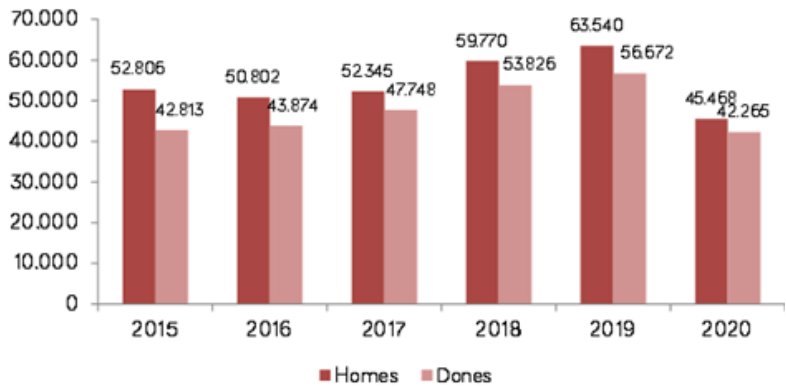

Font: OTIB a partir de les dades de l'anuari del MTES

El nombre de persones participants en accions de formació a les empreses és de 87.733 persones l'any 2020, el 51,8 % de les quals són homes i el 48,2 % restant són dones. Quant a l'evolució, hi ha una tendència creixent fins al 2019, amb un

increment acumulat des del 2012 superior al 60 %. Aquesta tendència s'interromp el 2020 pels efectes de la pandèmia i per les dificultats que tenen les empreses per engegar les accions formatives.

GRÀFIC 7. Participants en accions de formació a les empreses a les Illes Balears (2015-2020)

Font: OTIB a partir de les dades de l'Anuari del MTES

Cada any, les empreses disposen d'un crèdit de formació que fan efectiu mitjançant bonificacions en les cotitzacions a la Seguretat Social. Durant l'any 2020, aquest crèdit ha arribat gairebé als 22 milions d'euros, dels quals s'han utilitzat només el 36,4 %, ateses les dificultats que hi ha hagut pel confinament i l'aturada de l'activitat econòmica. Pel que fa a la distribució

sectorial de les empreses, el 70,6 % es concentra en el sector dels serveis; específicament, un 17,5 % en el comerç, un 22,3 % en l'hoteleria i un 30,8 % en altres serveis. A continuació, hi ha les empreses formadores que estan agrupades en el sector de la construcció, amb un 20,0 %.

TAULA 23. Crèdit de formació per sector (2020)

Sector	Empreses formadores	Crèdit assignat a les formadores	Crèdit disposat per les formadores	Ràtio crèdit disposat/assignat
Agricultura	56	110.987	27.502	24,80%
indústria	680	1.627.361	632.771	38,90%
Construcció	1.575	2.773.158	1.008.971	36,40%
Comerç	1.378	2.683.099	1.031.765	38,50%
Hostaleria	1.755	6.989.307	2.320.202	33,20%
Altres serveis	2.427	7.692.596	2.943.077	38,30%
TOTAL	7.871	21.876.509	7.964.288	36,30%

Font: OTIB a partir de les dades de l'anuari del MTES

El 2020, les accions formatives que han duit a terme la majoria d'empreses són les que estan relacionades amb les competències de les famílies professionals de seguretat i medi ambient i administració i gestió, que juntes aglutinen el 55,4 % dels participants. D'altra banda, les

famílies professionals amb un major nombre d'hores mitjanes de formació són imatge i so (48,3 hores) i activitats físiques i esportives (39,9 hores).

2.4. Acreditació de l'experiència professional

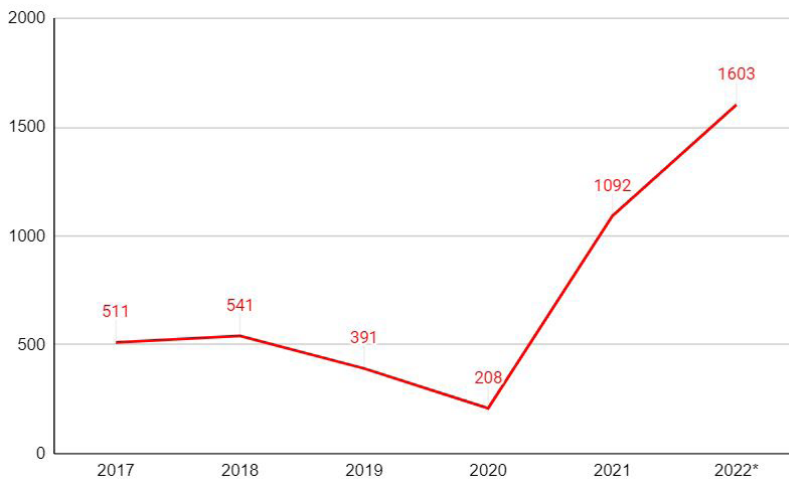
Grau A

El reconeixement de les competències professionals adquirides mitjançant l'experiència professional té per finalitat acreditar de manera oficial la qualificació professional de les persones interessades que no tenen una titulació educativa oficial, però que han demostrat que tenen competència professional. Això fomenta la qualificació dels treballadors i treballadores i la formació contínua al llarg de la vida. A més, atesa la dinàmica de mercat de treball així com el baix nivell titulació educativa de segments amplis de població balear, el reconeixement de

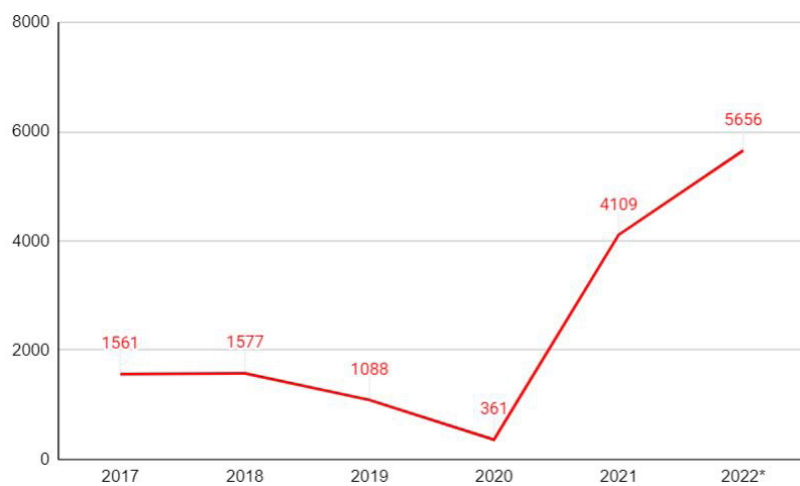
l'experiència professional és una eina essencial per impulsar la qualificació de les treballadores i treballadors i facilitar que accedeixin a ocupacions de més qualitat.

Com es pot veure en els dos gràfics següents, el nombre de persones acreditades ha augmentat substancialment des del 2020, de manera que ha passat del voltant de 500 persones entre el 2017 i el 2019 a 1.603 persones el 2022, amb dades només fins a juny. Aquesta mateixa evolució s'observa també en el cas de les unitats de competència acreditades, que ja s'apropen a les 10.000 a mitjan 2022.

GRÀFIC 8. Persones acreditades fins al 30 de juny de 2022

GRÀFIC 9. Unitats de competència acreditades fins al 30 de juny de 2022

2.5. La formació professional dual intensiva

La formació professional dual intensiva combina la formació amb una ocupació remunerada en una empresa mitjançant la formalització d'un contracte laboral.

Hi ha dues modalitats de formació professional dual intensiva:

- **Modalitat del sistema educatiu**, en la qual la formació està vinculada a uns estudis de formació professional de grau mitjà o superior. El SOIB n'autoritza els contractes, i la impartició correspon a la Conselleria d'Educació i Formació Professional.

- **Modalitat del sistema laboral**, en què la formació està vinculada a un certificat de professionalitat que es du a terme en un centre de la xarxa de centres col·laboradors i propis del SOIB i capacita per desenvolupar una feina. Quan s'acaba, s'obté un certificat de professionalitat oficial amb validesa en el món laboral per a tot el territori nacional. La gestió correspon al SOIB.

2.5.1. La formació professional dual intensiva en l'àmbit educatiu

La formació professional dual del sistema educatiu en règim intensiu (d'ara endavant, formació professional intensiva) és el conjunt d'accions i iniciatives formatives que, en responsabilitat amb les empreses, té per objecte la qualificació professional de les persones mitjançant l'harmonització dels processos d'ensenyament i d'aprenentatge entre els centres educatius i els centres de treball.

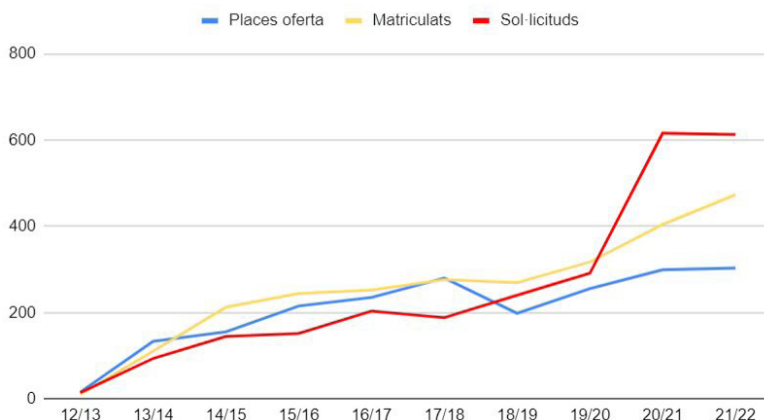
Aquesta formació s'ha de formalitzar mitjançant un contracte de formació en alternança, que té per objecte compatibilitzar l'activitat laboral retribuïda amb els processos formatius corresponents en l'àmbit de la formació professional.

Els objectius principals són connectar de forma directa la formació que es rep en el centre educatiu i el treball que es desenvolupa a l'empresa, ajudar a conèixer l'entorn real del sector en el qual es treballarà i, finalment, iniciar la qualificació professional i la inserció laboral.

Des de la implantació d'aquest tipus d'ensenyament, l'evolució és creixent i ha passat de 10 alumnes en el curs acadèmic 2012-2013 a 473 alumnes en el darrer curs acadèmic del qual es disposa de dades (2021-2022). És a dir, s'ha més que triplicat el nombre de participants.

GRÀFIC 10. Evolució de les matrícules en la formació professional intensiva a les Illes Balears (2012-2022)

Places ofertes, sol·licituds i matriculats en dual intensiva

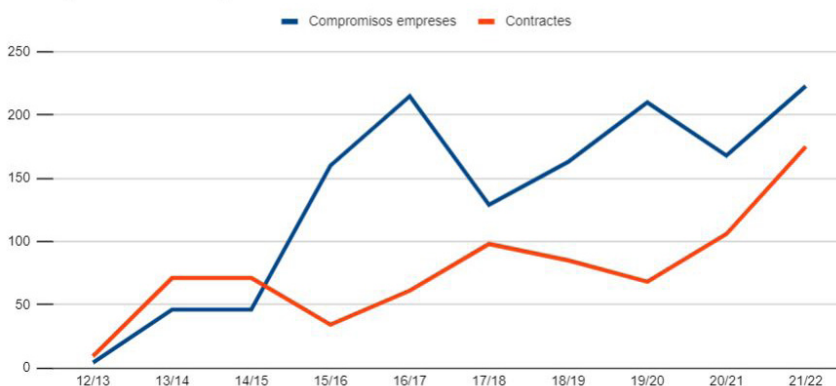

D'aquests alumnes, el 49,3 % han cursat estudis de cicles de grau mitjà, i el 50,7 % restant, de grau superior. Les famílies professionals dels cursos de grau mitjà amb més nombre d'alumnes han estat hoteleria i turisme (el 32,6 % del total de matriculats en cicles de grau mitjà), i dels cursos de grau superior, informàtica i comunicacions (43,3 %).

Segons les dades de la Cambra de Comerç de Mallorca, el nombre d'empreses participants en la formació professional intensiva ha anat creixent de forma significativa des de la posada en marxa del programa. Així, en el curs acadèmic 2021-2022 ha assolit la xifra de 223 compromisos d'empreses i 175 contractes.

GRÀFIC 11. Evolució de les empreses participants en la formació professional dual del sistema educatiu en règim intensiu a les Illes Balears

Compromisos empreses i contractes DUAL INTENSIVA

2.5.2. La formació professional dual intensiva al SOIB

El Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2022-2025 marca com a prioritat l'impuls de la formació professional per a l'ocupació des d'una perspectiva integral com a eina clau per millorar el model econòmic balear. Estableix com a línia estratègica la participació activa de tots els agents col·laboradors, amb l'objectiu d'estendre totes les tipologies de formació a la població i, especialment, als col·lectius més vulnerables. D'entre aquestes tipologies, el Pla d'Ocupació aposta, en especial, per desenvolupar totes les formes de formació dual intensiva amb la finalitat d'assegurar-ne la qualitat i garantir una inserció laboral posterior.

El SOIB impulsa la formació dual intensiva mitjançant convocatòries que financen les despeses de formació i els sous de les persones que hi participen i que seran contractades. Destaquen els programes mixtos de formació i d'ocupació, que són programes d'un any desenvolupats per entitats locals i destinats, essencialment, a qualificar joves que ni estudien

ni es formen. La convocatòria de formació dual a sectors estratègics es fa directament amb les empreses dels principals sectors de les Illes i també dura un any. Finalment, hi ha una tercera línia que és la de formació dual per a col·lectius vulnerables, fonamentalment per a persones amb capacitats diferents, i que té una durada d'un a tres anys i està adaptat amb metodologies específiques.

La taula mostra l'evolució dels participants en la formació dual intensiva des del 2015 fins al 2021. El 2020, el nombre de participants en programes de formació dual intensiva va arribar a 1.469, la qual cosa va suposar un increment molt important (+31,4 %) respecte del 2019. El 2021, les persones beneficiàries van ser 777, de les quals un 59,2 % han estat participants de programes de formació i d'ocupació amb administracions públiques i el 40,8 % restant de programes amb empreses i entitats sense ànim de lucre.

TAULA 24. Evolució dels participants en programes de formació dual intensiva a les Illes Balears (2015-2021)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Programes mixtos de formació i d'ocupació amb administracions públiques	253	430	409	405	487	490	426
Programes de formació dual en sectors estratègics	215	409	255	362	328	581	293
Programes de formació dual per a col·lectius vulnerables	215	260	65	61	88	398	58
Total	683	1.099	729	876	1.159	1.469	777

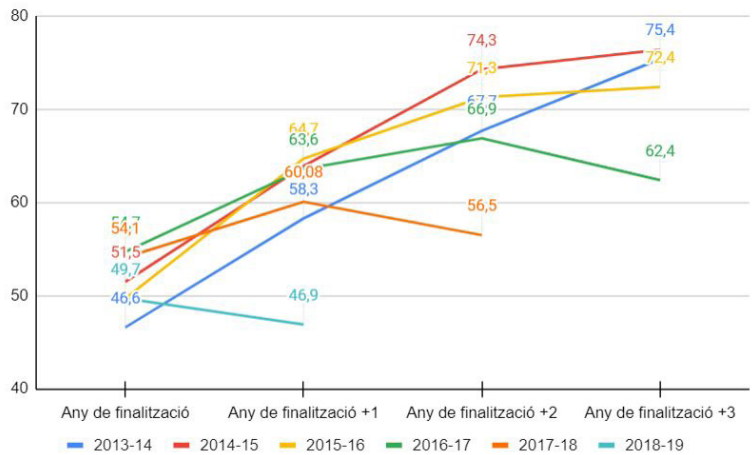
2.6. La inserció laboral dels titulats en formació professional

Un altre objectiu del Pla d'Ocupació de Qualitat de les Illes Balears 2018-2021 i també de l'actual (2022-2025) és consolidar un programa de seguiment i d'avaluació de la inserció laboral mitjançant polítiques actives d'ocupació. En aquesta línia, es va acordar publicar anualment estudis d'inserció laboral en l'àmbit de la formació professional, i també que tota aquesta informació esdevingués una operació estadística de l'IBESTAT dins el Pla Estadístic de les Illes Balears. El 2017, es va presentar el primer informe⁶ sobre la inserció laboral dels titulats en cicles de formació professional inicial a les Balears, les principals conclusions del qual apunten a una alta inserció dels joves que acaben cursos de formació professional inicial. Un de les finalitats d'aquest informe és ajudar a visualitzar que les oportunitats de feina per a les quals doten els estudis de formació professional són molt elevades, fins i tot superiors a altres tipus d'estudis, com els de batxillerat, i no allunyades dels estudis universitaris.

Les darreres dades publicades per l'IBESTAT apunten que la taxa d'inserció laboral dels titulats en formació professional del curs 2016-2017 és del 63,6 % un any més tard d'haver acabat els estudis, i arriba gairebé al 67,0 % dos anys més tard (vegeu el gràfic 12). La taxa dels titulats segueix, com no podria ser d'altra manera, l'evolució econòmica i laboral de les Illes Balears. Així, per exemple, el gràfic recull també els efectes de la pandèmia; per tant, s'hi veu com les taxes d'inserció dels anys 2020 i 2021 experimenten un descens significatiu.

6 Vegeu: Guerrero, C.; Ribas, M. M.; Sendra, J. «Anàlisi de la inserció laboral dels titulats en formació professional a les Illes Balears. Cursos acadèmics 2011-12, 2012-13 i 2013-14». IBESTAT, Conselleria d'Educació i Universitat, Conselleria de Treball, Comerç i Indústria, setembre del 2017.

GRÀFIC 12. Taxa d'inserció laboral de titulats de formació professional per curs d'acabament i període de seguiment

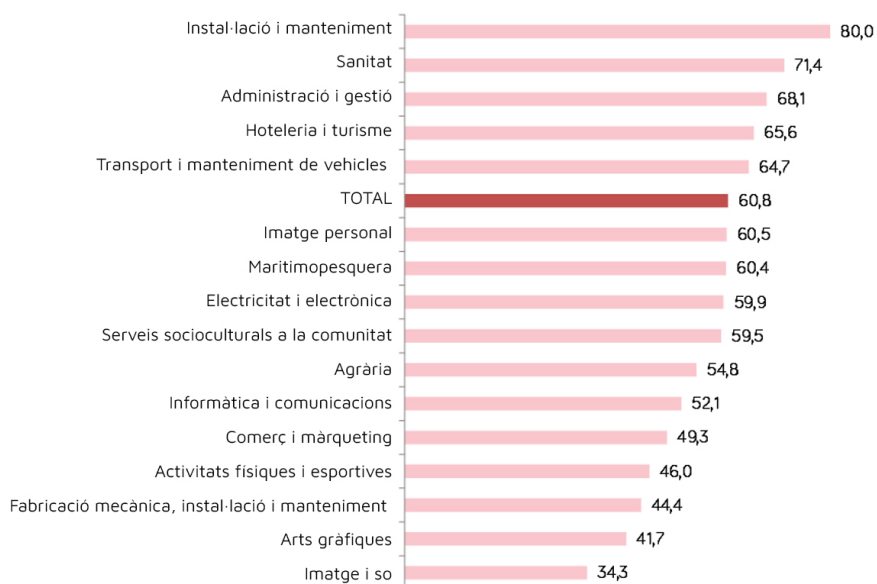

Font: OTIB i IBESTAT a partir de dades de la Direcció General de Formació Professional i Formació del Professorat i la Tresoreria General de la Seguretat Social

Les famílies professionals amb millors taxes d'inserció l'any posterior d'haver titulat en el curs acadèmic 2017-2018 són les següents: instal·lació i manteniment (80,0 %), sanitat (71,7 %), administració i gestió (68,1), hoteleria

i turisme (65,6 %) i transport i manteniment de vehicles (64,7), totes amb taxes superiors a la mitjana d'aquest curs acadèmic, que va ser del 60,8 % (vegeu el gràfic 13).

GRÀFIC 13. Taxes d'inserció per famílies professionals l'any següent de la titulació. Curs 2017-2018

3. EIXOS DEL PLA INTEGRAL FORMACIÓ PROFESSIONAL

1	Incrementar l'oferta integrada de formació professional adaptada a la millora del model econòmic.
2	Augmentar i millorar la xarxa pública de centres integrats de formació professional, així com la resta de centres públics educatius que imparteixen formació professional, i crear centres d'excel·lència de formació professional.
3	Impulsar la formació professional dual intensiva.
4	Oferir orientació estratègica dels recursos formatius d'acord amb els objectius del Govern de les Illes Balears per millorar el model productiu i el nivell educatiu i formatiu de la societat.
5	Avançar en el desenvolupament estratègic d'una formació professional de qualitat.
6	Impulsar l'IQPIB per accelerar l'acreditació de l'experiència professional assolida per mitjans no formals.
7	Promoure l'orientació acadèmica i professional com a eina per impulsar la formació professional al llarg de la vida laboral de les persones.
8	Establir estratègies per reduir l'abandonament escolar prematur i per afavorir el retorn al sistema integrat de la formació professional.
9	Ampliar la col·laboració amb el teixit empresarial, amb especial reforç de la innovació i l'emprenedoria com a vectors d'interrelació entre la formació professional i les empreses.
10	Adaptar el marc normatiu integrat de la formació professional i promoure'n l'avanç.

1. INCREMENTAR L'OFERTA DE FORMACIÓ PROFESSIONAL ADAPTADA A LA MILLORA DEL MODEL ECONÒMIC

1.1. Negociar l'oferta de formació professional en cada curs escolar i amb totes les parts implicades.

- Negociar per illes a Menorca, Eivissa i Formentera i per comarques a Mallorca, de tal manera que l'adaptació d'aquesta oferta estigui sempre marcada pel nombre d'empreses disponibles per fer formació en centres de treball o per a contractes de formació dual intensiva.
- Augmentar l'oferta dels cicles formatius ja establerts a les quatre illes en totes les modalitats (presencial, semipresencial i virtual) i tots els règims (dual general i dual intensiva), per adequar-la a la demanda de formació de l'alumnat de secundària i de la població en general, així com de les persones amb més dificultats d'inserció laboral.
- Millorar i consolidar la dotació pressupostària per augmentar els recursos humans adreçats a aquest increment de la formació professional (professorat, càrrecs directius, conserges d'horabaixa, administratius) i les infraestructures que es destinen a aquestes ofertes formatives.

1.2. Augmentar i consolidar l'oferta pública de formació professional per a l'ocupació de qualitat, suficient i adaptada a les necessitats territorials del teixit productiu de cada illa.

- Incrementar els centres educatius (Instituts d'educació secundària i centres d'educació de persones adultes).
- Ampliar els centres de titularitat del SOIB, així com l'abast d'entitats i d'organismes de la CAIB reconeguts com a centres propis del SOIB que imparteixen certificats professionals a totes les illes.
- Obrir el major nombre d'instituts d'educació secundària als capvespres per impartir cicles de formació professional i certificats professionals.
- Consolidar els procediments administratius adequats perquè es pugui impartir la formació professional per a l'ocupació als centres educatius al mateix nivell que la formació professional inicial, inclosa l'assignació de professorat de quota, per tal que es pugui oferir a l'alumnat en el mateix moment que la resta de formació i en les mateixes condicions.

1.3. Alinear l'oferta formativa dels centres col·laboradors de la formació professional per a l'ocupació de les Illes Balears perquè, conjuntament amb l'oferta formativa pública de la CAIB, abastin tota la formació professional per a l'ocupació necessària per qualificar les persones d'acord amb les necessitats dels sectors productius de cada una de les illes. Per això, es promouran les accions següents:

- Estudiar sistemes d'estabilitat plurianual i de simplificació administrativa que ajudin al desplegament territorial de l'acreditació de les entitats col·laboradores, especialment als territoris o a les illes amb menys presència.
- Potenciar la incorporació dels centres educatius de formació professional concertats com a centres propis del SOIB per impartir formació professional per a l'ocupació, especialment de les famílies professionals amb menys oferta formativa.
- Ampliar l'abast territorial de la formació professional per a l'ocupació mitjançant una major oferta de formació pública a les administracions locals alineada amb el diàleg social establerta en els plans estratègics d'ocupació local en el marc del desenvolupament local, especialment orientada a desenvolupar programes dirigits a persones que ni treballen ni estudien o es formen i a persones desocupades de llarga durada.
- Estudiar alternatives a les subvencions com a formes de repartiment i d'assignació dels fons a les entitats col·laboradores que ajudin a la planificació d'aquestes, s'ajustin als costos reals i alleugereixin la càrrega administrativa.
- Incentivar la interrelació entre els centres col·laboradors i les empreses, especialment per impulsar projectes de formació dual intensiva.

1.4. Desplegar l'oferta integrada de formació professional virtual per facilitar l'èxit de l'alumnat que l'hagi de cursar.

- Establir protocols per analitzar quins cicles i certificats professionals són més adients a aquesta modalitat per planificar una oferta integrada de formació professional eficaç.
- Dissenyar activitats i materials actualitzats i adaptats a la realitat de l'economia balear.
- Planificar cursos de formació per al professorat responsable d'impartir formació professional a distància.
- Concedir comissions de servei al professorat més qualificat per a aquesta modalitat i així impulsar-la.
- Signar convenis de col·laboració amb institucions amb experiència en la formació a distància per compartir materials i plataforma, i per facilitar que l'alumnat de les Balears pugui seguir els seus cursos sense desplaçar-se per als exàmens.

- Incloure continguts de formació professional per a l'ocupació en la plataforma de l'institut a distància de la Conselleria d'Educació i Formació Professional.
- Crear un programa pilot per treballar les competències clau per mitjans virtuals.

1.5. Impulsar la formació per a treballadores i treballadors ocupats per requalificar i millorar la competitivitat del teixit productiu.

- Potenciar les convocatòries de subvenció de formació per a treballadores i treballadors preferentment ocupats ajustades als requeriments de cada illa i dels sectors econòmics.
- Establir línies diferenciades en l'oferta formativa per a persones ocupades, de manera que es garanteixi tant l'oferta transversal com la sectorial, i en cadascuna d'aquestes, una línia per a treballadores i treballadors autònoms i de l'economia social.
- Establir un programa per fomentar l'ús dels recursos disponibles i donar a conèixer les possibilitats de la formació de demanda (formació bonificada) destinada a les treballadores i treballadors ocupats.

2. AUGMENTAR I MILLORAR LA XARXA PÚBLICA DE CENTRES INTEGRATS DE FORMACIÓ PROFESSIONAL, AIXÍ COM LA RESTA DE CENTRES PÚBLICS EDUCATIUS QUE IMPARTEIXEN FORMACIÓ PROFESSIONAL, I CREAR CENTRES D'EXCEL·LÈNCIA DE FORMACIÓ PROFESSIONAL

La xarxa actual de centres integrats de formació professional (CIFP) a les Illes no és encara suficient per completar l'estratègia formativa que es desprèn de la Llei de formació professional i de l'estratègia del Govern per diversificar i consolidar el model econòmic i la sostenibilitat.

La nova Llei de formació professional integra l'oferta formativa ocupacional i la inicial i estableix els centres educatius com a referents per a tota la societat en general. En aquest sentit, els centres integrats de formació professional constitueixen un eix estratègic, ja que són el vehicle per atendre les necessitats formatives de l'alumnat i de les persones ocupades i desocupades en el sentit més ampli.

Per això, es considera estratègic ampliar la xarxa de centres integrats a les Illes Balears, a fi de poder respondre a totes les necessitats formatives i de qualificació i requalificació de la ciutadania. Els centres integrats de formació professional són els referents de la formació professional. Per aquest motiu, concentren els esforços en inversió de noves tecnologies. Actualment, estan dotats d'aules de tecnologia aplicada (ATECA) que disposen de les darreres innovacions dels diferents sectors productius; a més, formen part de la xarxa de punts d'orientació acadèmica i professional (POAP) mancomunada entre educació i treball, que posa a l'abast dels ciutadans un servei d'orientació i d'informació per ajudar-los a confeccionar un itinerari formatiu personalitzat.

Els centres s'ubiquen de manera estratègica per afavorir la qualificació i la requalificació de la població en general. A més, s'impulsen sectors estratègics que siguin capaços de desenvolupar oportunitats de formació de qualitat al llarg de tota la vida i de convertir els reptes digitals i verds en forces del canvi cap a un model econòmic més sostenible. Per això, s'impulsen centres especialitzats en energies renovables, turisme sostenible, sanitat, etc.

Aquest Pla Integral de Formació Professional vol donar continuïtat a l'aposta decidida per la formació professional pública i de qualitat a les Balears que es va iniciar amb el Pla del període 2018-2021. Ara cal preveure una inversió en infraestructures que augmenti encara més el nombre de centres de formació professional i millori la cobertura de les especialitats formatives que s'ofereixen amb l'objectiu d'arribar a més persones. En definitiva, es tracta de promoure que la xarxa es converteixi en un recurs clau per garantir la igualtat d'oportunitats dels ciutadans de les Balears mitjançant la formació, de manera que s'avanci cap a un sistema de centres especialitzats sectorialment i amb cobertura territorial.

2.1. Ampliar la xarxa pública de centres integrats de formació professional.

En el moment d'aprovar aquest Pla Integral la xarxa pública de centres integrats és la següent:

Menorca: CIPF Centre de la Mar

Mallorca: CIPF Juníper Serra, CIPF Francesc de Borja Moll, CIPF Pau Casesnoves, CIPF Joan Taix, CIPF Son Llebre, CIPF Nauticopesquer, CIPF L'Embat

Eivissa: CIPF Can Marínes

Fora de la xarxa pública de centres integrats, també està en construcció l'extensió a Sa Coma de l'Escola d'Hosteleria de les Illes Balears (EHIB), la qual està previst que comenci a impartir docència al llarg del curs acadèmic 2022-2023. L'EHIB, si bé no és estrictament un CIPF, operarà com a tal, ja que des del curs 2022-2023 impartirà oferta inicial i formació professional per a l'ocupació de persones desocupades i ocupades.

El compromís és impulsar els centres següents perquè estiguin en funcionament abans que acabi l'execució d'aquest Pla:

Menorca: CIPF Hostaleria Ciutadella, CIPF Es Castell

Mallorca: CIPF Llucmajor, CIPF Manacor, CIPF Alcúdia, CIPF Calvià

Eivissa: CIPF Sa Coma

2.2. Millorar les infraestructures i els equipaments dels centres públics que imparteixen formació professional integral amb l'objectiu d'incrementar l'oferta formativa.

Incloure en el Pla d'Infraestructures de l'Institut Balear d'Infraestructures i Serveis Educatius (IBI-SEC) un pla específic per millorar les infraestructures dels centres de la xarxa pública de formació professional.

Estudiar les possibilitats de crear infraestructures noves de formació professional en qualsevol projecte d'ampliació o de reforma d'un centre educatiu públic.

Planificar de manera coordinada i dotar de l'equipament necessari les noves infraestructures executades perquè puguin entrar en funcionament sense demora.

Establir la possibilitat d'explorar i de signar convenis amb empreses públiques i privades.

2.3. Crear centres d'excel·lència de formació professional amb les característiques següents:

Quant a la formació i la prestació de serveis de formació professional:

- Ser centres de formació professional que tinguin oferta per a estudiants i treballadores i treballadors.
- Oferir metodologies innovadores.
- Disposar d'un segell de qualitat.
- Participar en l'acreditació de competències professionals.
- Tenir un servei d'orientació professional (POAP).
- Donar dades sobre l'ocupabilitat dels titulats.

Quant a la innovació vinculada a la pràctica:

- Participar en projectes d'innovació (Eramus+, convocatòries estatals, etc.).
- Establir una relació amb altres centres de formació professional per tractar de la metodologia de treball en equip basada en el *networking* per compartir coneixements entre els centres.
- Disposar de projectes d'internacionalització vinculats a la mobilitat.
- Tenir una aula d'emprenedoria.
- Fer projectes i col·laboracions amb empreses de l'entorn.
- Disposar d'incubadores d'empreses vinculades al centre.

Quant a l'organització, amb un enfocament cap a l'ecosistema local i territorial:

- Implicar-se, les empreses del sector, en la governança i les actuacions del centre.
- Establir relació amb el govern local, territorial i autonòmic.
- Establir relació amb agències o entitats de desenvolupament econòmic.
- Implicar-se en els projectes de desenvolupament econòmic local i territorial.
- Vincular-se a les fortaleses de la regió.

3. IMPULSAR LA FORMACIÓ PROFESSIONAL DUAL INTENSIVA

La formació professional dual intensiva implica que les persones participants gaudeixen d'un contracte laboral durant la formació; aquest fet suposa un gran impacte en l'adquisició d'experiència laboral i en el desenvolupament d'habilitats professionals, atès que l'alumnat fa feina en empreses alhora que assisteix a centres de formació. D'acord amb el principi que l'extensió de la formació dual intensiva és un element de qualitat i que aprofundeix el vincle entre formació i inserció laboral, es proposen les accions següents.

3.1. Reforçar la xarxa d'actors clau i el disseny estratègic per posar en marxa programes de formació professional dual intensiva.

- Signar convenis de col·laboració amb les associacions empresarials (CAEB, PIMEB i sectorials), les cambres de comerç i altres entitats i empreses, per tal de promocionar la formació professional dual intensiva, i millorar la formació de l'alumnat i dels tutors dels centres de treball i la coordinació pedagògica entre els docents del centre educatiu i els tutors d'empresa.
- Fer difusió adreçada a les empreses de les possibilitats que ofereixen la formació professional inicial i la formació professional per a l'ocupació en la modalitat dual intensiva, especificar-ne les diferències i destacar els avantatges de cada una perquè puguin optar al tipus que més s'adeqüi a la seva empresa.
- Impulsar el contracte en règim d'alternança, d'acord amb el que estableix l'actual reforma laboral i el Pacte tripartit per al model de formació dual intensiva entre el Govern de les Illes Balears, el tercer sector i els agents econòmics i socials més representatius, de 8 de setembre de 2021.
- Continuar amb les ajudes a les empreses iniciades en el curs 2022-2023 per mantenir la qualitat de la modalitat formativa i dotar-les de tutors d'empresa formats i amb la dedicació horària necessària.
- Establir un registre d'empreses formadores.
- Desenvolupar programes de formació per a les treballadores i treballadors que són tutores i tutors d'empresa en els programes de formació dual intensiva, de conformitat amb l'Acord estratègic d'ocupació en el tercer sector 2021-2023 per al model de formació dual intensiva entre el Govern de les Illes Balears, el tercer sector i els agents econòmics i socials més representatius, de 8 de setembre de 2021.

3.2. Potenciar l'oferta de formació dual intensiva en l'àmbit de la formació professional.

- Elaborar un pla pilot de modalitats mixtes (dual intensiva i dual general) que permeti que els cicles de dual general puguin enviar alumnat a la modalitat dual general i a la dual intensiva indistintament.
- Implantar nous cicles formatius, cursos d'especialització (CE) i certificats professionals (CP) en cada curs escolar amb una anàlisi prèvia de les particularitats del sector per introduir, si cal, les adaptacions necessàries en la planificació i l'organització de la formació en el centre educatiu i en el centre laboral. Entre els sectors d'actuació prioritària, hi hauria agricultura ecològica, industrials (agroalimentari, sabater, mobles, eficiència energètica, bijuteria, vides, ceràmica, química, etc.), nàutic, imatge i so, construcció, hotelaria i comerç.
- Fer un seguiment de l'evolució dels cicles, els cursos d'especialització i els certificats professionals implantats en la formació professional dual intensiva per adequar la normativa reguladora i així resoldre les problemàtiques detectades.
- Planificar actuacions de qualificació per al professorat de formació professional per facilitar l'intercanvi de bones pràctiques entre els professionals que imparteixen programes duals i, sobretot, per difondre les característiques diferenciadors d'aquesta modalitat respecte de la formació professional inicial.

3.3. Continuar ampliant la formació dual intensiva ocupacional per territoris i per col·lectius.

- Continuar ampliant l'àmbit del programa «SOIB dual intensiva. Sectors Estratègics», dedicat a desenvolupar programes de formació dual intensiva en l'àmbit de la formació professional per a l'ocupació, preferentment amb els principals sectors econòmics del teixit productiu de les Illes Balears esmentats en el punt anterior, en què l'oferta de formació professional inicial és més baixa.
- Mantenir el programa «SOIB dual intensiva. Vulnerables», dedicat a desenvolupar programes de formació dual intensiva en l'àmbit de la formació professional per a l'ocupació adreçats a col·lectius vulnerables.
- Fomentar els programes mixtos d'alternança, d'ocupació i de formació amb les entitats locals i les entitats sense ànim de lucre de les Balears, perquè ajudin a impulsar estratègies de desenvolupament local i a adquirir formació professionalitzadora per part de les persones beneficiàries, tant joves aturats com persones majors de 30 anys desocupades de llarga durada.
- Incentivar programes formatius que incloguin compromisos de contractació en les ocupacions en què les empreses tenen problemes per incorporar treballadores i treballadors qualificats perquè no hi ha prou persones desocupades amb aquestes competències.

4. OFERIR ORIENTACIÓ ESTRATÈGICA DELS RECURSOS FORMATIUS D'ACORD AMB ELS OBJECTIUS DEL GOVERN DE LES ILLES BALEARS PER MILLORAR EL MODEL PRODUCTIU I EL NIVELL EDUCATIU I FORMATIU DE LA SOCIETAT.

4.1. La programació de formació professional s'ha de planificar prioritzant la capacitat d'oferta segons els paràmetres següents:

- Potenciar els sectors estratègics i emergents que permeten una millora del model econòmic de illa, com ara el turisme, la nàutica, la indústria tradicional, el sector primari i les tecnologies de la informació i comunicació (TIC), i també sectors emergents, com les energies renovables, l'economia blava, els serveis a les persones, els serveis d'oci, el sector quinari i d'altres.
- Donar suport als sectors que seran prioritaris amb els fons de resiliència i a les línies estratègiques dels diferents plans directors aprovats pel GOIB, com ara el Pla Industrial 2018-2025, la nova estratègia RIS3, el Pla d'Autoocupació, etc.
- Establir un pla que afronti l'envelliment de la població treballadora i que permeti el relleu generacional.
- Combinar la cobertura sectorial i territorial.
- Promoure campanyes de difusió als centres educatius i a les administracions responsables dels cicles formatius per anticipar-se al risc de tenir poca demanda de l'alumnat.
- Substituir, si cal, cicles amb poca demanda de l'alumnat i poca demanda empresarial per altres cicles que responguin més a les necessitats del mercat laboral o als interessos de l'alumnat, amb el vistiplau del centre educatiu i intentant respectar les places estructurals.
- Planificar l'alternança de cicles de formació professional i especialitats de formació professional per a l'ocupació com a resposta a la limitació de matrícula per baixa població, per falta d'empreses disponibles per a formació en centres de treball (per a les pràctiques laborals) o per no saturar la inserció laboral.

4.2. En el cas específic de la formació professional per a l'ocupació, dirigida preferentment a treballadores i treballadors desocupats, es proposa, a més del que s'ha esmentat en el punt 4.1, el següent:

- Prioritzar els certificats professionals en la formació professional per a l'ocupació, preferentment la que s'adreça a treballadores i treballadors desocupats.
- Entre els certificats professionals, prioritzar els de nivell 1 i 2, d'acord amb el perfil de les persones desocupades registrades en el SOIB.
- Impulsar les accions formatives d'idiomes, prevenció de riscos laborals i TIC.
- Potenciar les convocatòries de formació que permeten assegurar una cobertura territorial, especialment la formació adreçada als col·lectius més vulnerables.
- Ajustar la formació per a treballadores i treballadors ocupats preferentment a les demandes de les petites i mitjans empreses.

4.3. Criteri de suficiència per a l'impuls de nous cicles: Quan hi hagi implantació d'un nou cicle formatiu, i com a mínim durant els dos primers anys, dotar els centres educatius d'hores de coordinació i formació per al professorat del nou cicle.

4.4. Establir dispositius estables per captar les necessitats formatives i les tendències ocupacionals del teixit productiu de cada illa per adequar l'oferta de formació professional. En aquest sentit, es proposa:

- Executar mecanismes de prospecció per conèixer les necessitats formatives i d'ocupació del teixit productiu de cada illa mitjançant la participació de l'Observatori del Treball de les Illes Balears, el Servei d'Intermediació Laboral del SOIB, l'IQPIB, els organismes participants en el Consell General de la Formació Professional, les cambres de comerç i altres entitats.
- Elaborar estudis anuals, l'IBESTAT i l'OTIB, en què s'analitzi la situació laboral de les persones que han superat els diferents cursos de formació professional inicial i per a l'ocupació. Els estudis s'han de publicar com a operacions estadístiques de l'IBESTAT.

4.5. Consolidar el posicionament dels centres de referència nacional de la CAIB.

4.6. Fomentar la creació de noves qualificacions i dels certificats professionals corresponents com a via per fomentar la formació acreditable.

4.7. Establir un mapa de formació professional integral per a cada illa per part de la Conselleria d'Educació i Formació Professional i el SOIB.

4.8. Assegurar la implantació de tots els dispositius possibles per garantir l'accés a la formació i als programes de segona oportunitat per part de persones que van abandonar prematurament el estudis.

4.9. Establir sistemes que fomentin la igualtat en l'accés dels homes i les dones a tots els cursos de formació, incloent així una perspectiva de gènere. En aquest sentit:

(a) Es vigilarà l'accés esbiaixat als cursos de formació, tot fomentant l'accés igualitari.

(b) S'establiran elements que ajudin a facilitar la conciliació de la vida personal, familiar i professional, tot garantint-ne els processos d'ajuts econòmics, especialment en l'àmbit de la formació professional per a l'ocupació.

5. AVANÇAR EN EL DESENVOLUPAMENT ESTRATÈGIC D'UNA FORMACIÓ PROFESSIONAL DE QUALITAT.

Per atendre correctament les necessitats del model productiu i perquè les oportunitats de creixement de les empreses de les Illes Balears no es perdin per manca de capital humà qualificat, cal que aquest Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 promogui una formació professional rellevant, significativa i adequada als sistemes de producció i prestació de serveis. Per això, és necessari que la formació professional es basi en sistemes de qualitat que actualitzin els continguts periòdicament, esperoni l'ús de pedagogies innovadores i de noves tecnologies, ajudi a adquirir competències en llengües estrangeres, fomenti l'autonomia dels participants i impulsi la internacionalització dels centres públics de formació.

5.1. Promoure l'actualització tècnica i metodològica dels docents i dels equips gestors de la formació professional.

- Millorar el pla de formació específic de cada família professional amb la finalitat d'apropar les necessitats actuals de les empreses i l'actualització professional i tecnològica mitjançant cursos altament especialitzats.
- Convocar grups d'intercanvi de bones pràctiques o seminaris de formació per famílies professionals perquè siguin espais de reflexió i d'elaboració de propostes i materials didàctics.
- Elaborar un programa formatiu sobre metodologies que treballin competències transversals des de la perspectiva de la demanda del mercat laboral: llengua materna, matemàtiques, ciència, llengua estrangera, competència digital i competència cívica i social, així com competències per a la capacitat o la millora dels docents i dels equips gestors en l'àmbit de la gestió emocional.
- Elaborar un programa formatiu perquè l'alumnat desenvolupi les competències transversals de creativitat, col·laboració, pensament crític, iniciativa emprenedora, etc.
- Divulgar i facilitar la participació del professorat en estades formatives en empreses, fins i tot en països de la Unió Europea i estrangers, i proposar incentius.
- Col·laborar amb la UIB, centres tecnològics i altres administracions per a la formació del professorat de formació professional.
- Elaborar projectes d'innovació en col·laboració amb altres organitzacions.
- Establir un protocol per identificar bones pràctiques i promoure'n la difusió entre els centres de formació professional.

5.2. Desenvolupar programes d'internacionalització de la formació professional.

- Desenvolupar projectes europeus del programa Erasmus+ per aconseguir un increment constant de les accions d'intercanvi i les estades formatives internacionals de professorat i alumnat en ambdós sentits, i augmentar la xarxa internacional d'empreses i centres col·laboradors de pràctiques formatives.
- Oferir formació i assessorament als centres educatius perquè elaborin projectes Erasmus+ d'estades internacionals per a les pràctiques en empreses de l'alumnat de formació professional.
- Participar en programes i projectes internacionals en col·laboració amb altres entitats públiques i privades, nacionals i estrangeres, per millorar la formació professional.
- Difondre i fomentar els projectes de mobilitat del programa Erasmus+ per a alumnat que ha rebut formació per a l'ocupació.
- Col·laborar en el desenvolupament del programa Erasmus+ com a instrument per afavorir accions d'intercanvi i estades formatives internacionals de professorat i alumnat en ambdós sentits.

5.3. Augmentar les mesures de reforç de les competències lingüístiques en llengua estrangera del professorat i l'alumnat de formació professional.

- Continuar amb el pla pilot de reforç de les llengües estrangeres als graus mitjans.
- Incloure mòduls específics de llengua estrangera en els currículums propis dels cicles formatius que s'elaborin.
- Oferir cursos gratuïts al professorat de coneixement de llengües estrangeres de l'Escola Oficial d'Idiomes (EOI) i de metodologies per a la impartició d'àrees no lingüístiques en llengua estrangera.
- Organitzar estades d'alumnat i professorat a l'estranger.
- Incloure als centres de Formació Professional el programa FP/EOI.

5.4. Reforçar les competències en TIC del professorat i l'alumnat de formació professional.

- Incloure continguts tecnològics en els currículums propis dels cicles formatius que s'elaborin.
- Elaborar el programa de cursos o mòduls complementaris sobre TIC per a l'alumnat de formació professional.
- Oferir formació al professorat de formació professional en el Marc Europeu per a la Competència Digital dels Educadors (DigCompEdu).
- Oferir formació al professorat en digitalització en el sector productiu.

5.5. Impulsar projectes d'innovació i l'esperit emprenedor.

- Establir convocatòries de programes i iniciatives que impulsin el disseny i la posada en funcionament de projectes d'innovació aplicada als centres integrats de formació professional i als centres de referència nacional.
- Establir incentius perquè es desenvolupin projectes d'innovació pedagògica que afavoreixin l'aprenentatge significatiu de l'alumnat i l'adquisició de les competències necessàries per contribuir a generar coneixement i a millorar l'economia balear.
- Estendre el Projecte Integral d'Impuls de les Competències Emprenedores (ICAPE) per motivar l'emprenedoria en les diferents etapes educatives i a altres entitats o col·lectius.
- Introduir continguts i valors sobre l'economia circular i sostenible, l'emprenedoria social, el cooperativisme, la internacionalització i el comerç, la responsabilitat social corporativa, l'ètica en el món professional i el respecte de l'entorn i la cultura pròpia.
- Incentivar la implantació d'espais dins els centres que facilitin la creació d'empreses i fomentin l'autoocupació com una alternativa laboral.

6. IMPULSAR L'IQPIB PER ACCELERAR L'ACREDITACIÓ DE L'EXPERIÈNCIA PROFESSIONAL ASSOLIDA PER MITJANS NO FORMALS.

6.1. Continuar reforçant la tasca de l'IQPIB perquè el sistema d'acreditacions sigui reconegut en l'àmbit laboral com un veritable procés de validació de l'experiència i la formació per diferents vies i així visualitzar la qualificació real de les persones.

- Fer campanyes de difusió, jornades, conferències, cursos i seminaris sobre el Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional, adreçades als orientadors dels CEPA, CIFP, IES i SOIB, al professorat de formació i orientació laboral i a la població en general.
- Elaborar un mapa de passarel·les i connexions entre les qualificacions professionals i els carnets professionals i les habilitacions professionals, així com amb els certificats professionals o els mòduls de les titulacions dels cicles formatius.
- Crear mesures inclusives i d'acreditació competencial adreçades a les persones amb baixos nivells de qualificacions a fi que puguin reincorporar-se a la formació i fer realitat l'aprenentatge continu al llarg de la vida laboral.

6.2. Impulsar l'extensió del pla Acredita, com a via per estimular la certificació de les competències professionals mitjançant el reconeixement professional, prioritzant els àmbits en què és obligatori disposar de carnets professionals i els sectors declarats estratègics.

6.3. Difondre els avantatges de la certificació oficial de competències amb diferents campanyes publicitàries per donar a conèixer el nou procediment d'acreditació, en què el procés passa a ser obert.

6.4. Arribar al màxim de persones qualificades i donar a conèixer quines són les convalidacions que suposen les diferents qualificacions per obtenir un certificat de professionalitat, un cicle de formació professional de grau mitjà o un cicle de formació professional de grau superior.

6.5. Establir un procediment intern i l'elaboració de cursos de formació per facilitar la incorporació de docents i d'experts perquè puguin dur a terme les tasques d'assessorament i d'avaluació dels candidats de les diferents famílies professionals.

6.6. Establir un pla específic d'acreditació de competències per al sector turístic.

6.7. Estudiar possibles dispositius per incentivar la població activa a acreditar l'experiència que ha adquirit per vies no formals.

6.8. Crear un registre personal de la formació i la qualificació de les persones al llarg de la seva vida.

- Avaluar el contingut dels diferents registres de l'administració educativa i laboral per tal d'unificar la informació.
- Crear un únic registre a l'abast dels ciutadans que contingui qualsevol titulació, formació, certificació i qualificació que hagi assolit al llarg de la vida.

7. PROMOURE L'ORIENTACIÓ ACADÈMICA I PROFESSIONAL COM A EINA PER IMPULSAR LA FORMACIÓ PROFESSIONAL AL LLARG DE LA VIDA LABORAL DE LES PERSONES.

La formació professional s'ha consolidat com una alternativa rellevant. A la Col·lecció d'Estudis Laborals, número 16, de l'Observatori del Treball de les Illes Balears s'indica que les distintes modalitats de formació professional a les Balears gaudeixen de taxes altes d'inserció laboral. Tot i així, hi continua havent alumnat que arriba a aquesta etapa sense un coneixement específic del que cada cicle o certificat de professionalitat pot proporcionar-los. Per això, cal millorar l'orientació i la xarxa de punts d'orientació acadèmica i professional (POAP).

7.1. Estendre la xarxa de POAP compartida entre orientadors de l'àmbit educatiu i de l'àmbit laboral.

- Crear POAP territorials (Palma, Manacor, Inca, Menorca i Eivissa) i extensions POAP Educació per contribuir a actualitzar la informació pública relativa a la formació professional integrada; elaborar materials divulgatius i orientatius, i organitzar jornades i formació per als orientadors.
- Difondre les funcions d'orientació i d'assessorament dels POAP entre la població en general perquè esdevinguin punts d'atenció que donin resposta a totes les persones que necessitin una orientació acadèmica o professional.
- Organitzar tot tipus d'atenció als POAP perquè s'arribi a qualsevol ciutadà: individualitzada o en grups homogenis, presencial o a distància, des dels POAP territorials o des de les extensions, i donar suport als orientadors dels instituts d'educació secundària.
- Dissenyar iniciatives que contribueixin a millorar l'orientació acadèmica i professional de l'alumnat de totes les etapes educatives i de la població adulta en general o de col·lectius específics.
- Dissenyar protocols d'informació i d'actuació unificada relativa a la formació professional inicial i per a l'ocupació.

7.2. Millorar l'orientació acadèmica i professional de l'alumnat de l'ESO, de batxillerat i de formació professional integral per promocionar-la.

- Participar, els membres del Departament de Formació Professional i del SOIB, en les jornades informatives per als orientadors dels instituts d'educació secundària.
- Difondre la informació en línia sobre la formació professional integral i la transcendència que té en l'economia i el món laboral a fi que arribi als tutors i a les famílies.
- Elaborar fitxes d'orientació per a cada cicle formatiu i accions formatives de formació professional per a l'ocupació.
- Oferir formació per a orientadors i tutors en relació amb l'orientació professional de l'alumnat.

7.3. Establir un pla de difusió dels cicles i de les especialitats formatives.

- Donar suport econòmic a l'organització sistemàtica de visites d'estudiants de l'ESO i de batxillerat a centres de formació professional i a empreses.
- Adoptar mesures que incentivin l'organització d'esdeveniments dins els centres educatius per informar i orientar sobre la formació professional, tant l'alumnat que no cursa ensenyaments de formació professional, com el professorat, les famílies i les empreses.
- Desenvolupar accions d'informació i de divulgació específiques sobre formació professional als centres educatius de primària i secundària liderades per membres dels POAP i adreçades a l'alumnat i al professorat, especialment dels cicles que es consideren estratègics per a l'economia.
- Organitzar fires de la formació professional en què s'experimenti amb l'oferta de formació professional gràcies a la participació en activitats pràctiques dinamitzades per l'alumnat de formació professional i en què s'informi de les sortides acadèmiques i professionals.
- Dissenyar campanyes específiques de promoció entre l'alumnat de secundària i la població en general amb relació a cicles que es considerin estratègics per a l'economia de les Illes Balears.
- Dirigir campanyes de difusió i conferències del sistema integrat de formació professional a les empreses i les associacions empresarials que siguin susceptibles de contractar alumnat de formació professional.

7.4. Desenvolupar projectes de visibilitat de l'exceHència en la formació professional i posar en valor el sistema balear.

- Convocar premis extraordinaris de formació professional amb una dotació econòmica atractiva.
- Organitzar competicions de competències professionals d'àmbit autonòmic, com ara Balearskills, o de centre, IES Skills, amb l'adopció de mesures de suport al professorat i de reconeixement a l'alumnat que hi participi.
- Participar en competicions estatals i internacionals i també adoptar mesures de reconeixement a l'alumnat classificat i als professors tutors.
- Fer difusió d'estudiants de formació professional que han aconseguit un èxit laboral mitjançant xerrades o audiovisuals per explicar les experiències i la importància de la formació.
- Publicar anualment, l'IBESTAT i l'OTIB, les dades d'inserció laboral de l'alumnat que cursa formació professional inicial i formació professional per a l'ocupació i establir aquesta informació com una operació estadística oficial dins el Pla d'Estadístiques de les Illes Balears 2022-2025.

7.5. Fixar mesures per incentivar els estudis de formació professional.

- Fer una convocatòria periòdica i conjunta amb la UIB de comissions de reconeixement de crèdits entre els títols de formació professional de grau superior i les especialitats universitàries.
- Introduir una visió de gènere en l'impuls de la matriculació de formació professional, de manera que es persegueixi una major igualtat entre homes i dones en tots els cicles.
- Publicar i difondre aquest sistema de convalidacions entre la comunitat educativa i la població en general.
- Fer una dotació de beques i ajuts a fi de facilitar els desplaçaments entre i dins les illes perquè la distància no sigui una dificultat afegida a la formació.

7.6. Impulsar la presència igualitària d'ambdós sexes en les diferents famílies i especialitats formatives.

- Analitzar des de la perspectiva de gènere el model d'orientació per fomentar la igualtat en l'accés a totes les famílies professionals.
- Desenvolupar campanyes que promoguin un major equilibri entre el nombre d'homes i de dones que cursen determinades formacions professionals que tradicionalment mostren un important desequilibri en aquest aspecte.
- Col·laborar amb l'Institut Balear de la Dona per engegar iniciatives que promoguin la conscienciació respecte de la segregació de gènere que es produeix en determinades professions i, consegüentment, en les formacions inicials i ocupacionals associades.

8. ESTABLIR ESTRATÈGIES PER REDUIR L'ABANDONAMENT ESCOLAR PREMATUR I PER AFAVORIR EL RETORN AL SISTEMA INTEGRAT DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL.

8.1. Augmentar i millorar l'oferta de formació professional bàsica.

- Implantar nous cicles de formació professional bàsica.
- Adoptar mesures per a una atenció més individualitzada de l'alumnat de formació professional bàsica: reforç educatiu, desdoblaments, tutoritzacions individuals...
- Implantar nous títols de formació professional bàsica, especialment els que estan relacionats amb els sectors estratègics i emergents de l'economia balear.
- Establir una coordinació amb tots els agents que poden contribuir a millorar l'orientació de l'alumnat de l'ESO que es deriva a formació professional bàsica i amb els que poden donar suport a l'alumnat de formació professional bàsica.
- Incorporar professionals de l'àmbit de l'educació social (professorat tècnic de serveis a la comunitat, educadors socials...) , als centres de Formació professional, per desenvolupar intervencions preventives de l'abandonament escolar.
- Organitzar formació específica en metodologies inclusives i motivadores per al professorat de formació professional bàsica.
- Establir passarel·les entre la formació professional bàsica i el SOIB perquè l'alumnat que acaba la formació professional bàsica i no continua estudiant transiti als serveis del SOIB.

8.2. Consolidar els programes de qualificació inicial (PQI).

- Continuar amb les convocatòries anuals dels PQI i dels PQI específics per a alumnat amb necessitats educatives especials.
- Planificar l'acompanyament de l'alumnat que acaba un PQI per assegurar-ne la incorporació a un CEPA o a una formació professional bàsica, o la inserció laboral en condicions òptimes.
- Dissenyar nous PQI per atendre formacions professionals més diverses.
- Establir passarel·les entre els programes de qualificació inicial i el SOIB perquè l'alumnat que acaba els programes de qualificació inicial i no continua estudiant transiti als serveis del SOIB.

8.3. Potenciar els programes mixtos de formació i d'ocupació com a alternativa a la formació dels joves que han abandonat el sistema educatiu per oferir-los una formació professionalitzadora i potenciar-ne el retorn al sistema educatiu.

8.4. Arbitrar estratègies per disminuir l'abandonament a la formació professional bàsica i als primers cursos dels cicles de grau mitjà.

- Analitzar les causes que provoquen les actuals taxes d'abandonament i de fracàs escolar, en col·laboració amb la UIB i el departament d'inspecció de la Conselleria d'Educació i Formació Professional.
- Aplicar mesures que millorin l'acompanyament de l'alumne en el procés d'aprenentatge: desdoblaments a les classes pràctiques i tutories individualitzades.

8.5. Establir un dispositiu per a la inscripció sistemàtica al SOIB de tot l'alumnat que acaba l'ESO i volen abandonar els estudis i de l'alumnat en risc de fracàs escolar per evitar que siguin joves inactius sense formació ni qualificació mitjançant l'aplicació preventiva de polítiques actives d'ocupació ajustades al seu perfil per mitjà del programa SOIB Jove.

- Registre simplificat en el SOIB dels joves que abandonen el sistema educatiu reglat per incorporar-los en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil i oferir-los polítiques actives d'ocupació adreçades a les seves necessitats i expectatives.

8.6. Reduir l'abandonament de processos formatius.

- Itineraris individualitzats que aprofitin tots els recursos i programes de la formació professional integrada.

8.7. Disposar de programes d'ajuts econòmics basats en l'assistència i en la superació de les proves de cursos de formació bàsica per a l'ocupació per als col·lectius més vulnerables, com ara joves, aturats de llarga durada, dones víctimes de violència masclista i d'altres que puguin emergir.

8.8. Assegurar que el personal de suport pedagògic per a col·lectius especialment vulnerables participa en els cursos de formació bàsica per a l'ocupació de les diferents convocatòries de formació, com a forma de garantir la inclusió i el bon aprofitament de la formació d'aquests col·lectius.

9. AMPLIAR LA COL·LABORACIÓ AMB EL TEIXIT EMPRESARIAL, AMB ESPECIAL REFORÇ DE LA INNOVACIÓ I L'EMPREDORIA COM A VECTORS D'INTERRELACIÓ ENTRE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I LES EMPRESES.

La necessitat de teixir aliances entre el sistema de formació professional de les Illes Balears i les empreses és clau si es vol promoure una formació professional adequada a les necessitats de capital humà que tenen les empreses. Per això, cal que es continuï avançant en la interrelació aula i centre de treball; que s'acostin els dos vessants a través del coneixement mutu, i que tant l'Administració com el món de l'empresa cooperin fent servir regles clares i eines rellevants per potenciar les qualificacions requerides pel mercat de treball.

9.1. Impulsar convenis de col·laboració entre les administracions i les empreses o organitzacions empresarials per incrementar la participació de les empreses en la formació professional integrada.

- Fomentar l'accessibilitat i l'ús dels centres de formació professional a empreses i altres institucions.
- Promoure l'ús compartit d'espais, de maquinària i d'altres equipaments.
- Incentivar programes formatius en l'àmbit de la formació professional per a l'ocupació que incloguin compromisos de contractació amb una durada mínima de sis mesos en les ocupacions amb menors taxes d'atur.
- Promoure la col·laboració de les empreses en la impartició del mòdul de pràctiques no laborals de la formació professional integrada.

9.2. Millorar la participació de les empreses en la formació professional.

- Implantar accions formatives i d'acompanyament adreçades específicament als tutors de pràctiques i de formació dual intensiva a les empreses.
- Valorar la col·laboració en la realització de pràctiques de l'alumnat de centres i programes formatius amb l'adjudicació de concursos públics o amb la concessió de subvencions públiques a les empreses.
- Elaborar manuals per a les pràctiques formatives adreçats a alumnat i tutors.
- Implicar les empreses públiques en l'acolliment d'alumnat en pràctiques i la posada en marxa de programes de formació dual intensiva.
- Impulsar la creació d'una aliança per a la formació professional a les Balears amb els agents clau de la formació professional.
- Promoure la participació del sector empresarial en l'establiment de beques, premis o concursos adreçats a la promoció i la difusió dels cicles i dels certificats professionals que siguin estratègics en el seu sector.
- Elaborar el registre d'empreses col·laboradores amb l'administració per a la formació professional integrada

9.3. Establir un registre de tot l'alumnat de formació professional integral per ajudar a una inserció laboral de qualitat i amb oferta posterior del conjunt de polítiques actives d'ocupació.

- Registre dels joves amb estudis de formació professional per incorporar-los en el Sistema Nacional de Garantia Juvenil i oferir-los polítiques actives d'ocupació adreçades a les seves necessitats i expectatives.

9.4. Promoure que els centres de formació professional organitzin esdeveniments amb les empreses del teixit productiu dels seu entorn per establir relacions de col·laboració i coordinació.

- Implantar una cultura de cooperació entre empreses i centres de formació professional per mitjà de reunions i actes de difusió.
- Impulsar programes per incentivar els projectes de col·laboració entre els departaments de formació professional i les empreses del sector.

9.5. Continuar treballant perquè la societat reconegui el paper que juga la formació professional com a impulsora de la qualitat del mercat de treball a les Illes Balears.

10. ADAPTAR EL MARC NORMATIU INTEGRAT DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I PROMOURE'N L'AVANÇ

- 10.1. Desplegar la normativa autonòmica referent als centres integrats de formació professional (CIFP) i als requisits dels docents que imparteixen la formació.
- 10.2. Desplegar i adaptar el decret de regulació del Registre de docents acreditats per impartir formació professional per a l'ocupació (REFOIB) als possibles canvis normatius que la Llei de formació professional introdueixi, per assolir l'objectiu de facilitar la recerca de docents adequats per a les accions formatives que s'hagin d'executar.
- 10.3. Modificar les bases reguladores de les subvencions que concedeix el SOIB per actualitzar-les a la normativa actual i per fer més simple el procediment de tramitació de les convocatòries de subvencions, amb l'objecte de simplificar les convocatòries.
- 10.4. Desplegar la normativa autonòmica per adaptar-la a la nova Llei de formació professional i als canvis que suposa la incorporació del Ministeri d'Educació i Formació Professional com a agent coordinador de la formació professional per a l'ocupació lligada a les qualificacions professionals.
- 10.5. Sol·licitar als ministeris de Treball i Economia Social i d'Educació i Formació Professional la modificació normativa corresponent amb l'objectiu que, en les convocatòries de formació per a treballadores i treballadors preferentment desocupats, les treballadores i treballadors fixos discontinus no computin com a treballadores i treballadors ocupats i, així, no estiguin limitats per la quota destinada a treballadores i treballadors ocupats.

4. PRESSUPOST

El pressupost del Pla Integral de Formació Professional de les Illes Balears 2022-2025 inclou els grans eixos d'actuació, atès que hi estan involucrades diferents unitats de la Conselleria d'Educació i Formació Professional i de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball.

En l'elaboració del pressupost s'han tingut en compte els recursos esmerçats directament amb fons propis del GOIB, i els que provenen de les conferències sectorials corresponents i dels diferents fons europeus.

En total, el pressupost del Pla Integral de Formació Professional de les Illes Balears 2022-2025 suposa una inversió de 811,4 milions d'euros. Les principals partides corresponen a l'oferta integrada (528,2 milions d'euros), l'impuls de la formació dual (119,8 milions d'euros), la creació de centres integrats (56 milions d'euros) i les polítiques de reducció de l'abandonament primerenc i les polítiques de retorn al sistema educatiu i formatiu (72,2 milions d'euros).

Distribució del pressupost del Pla Integral per eixos i anys *(milions d'euros)*

EIXOS	2022	2023	2024	2025	TOTAL
1. Increment de l'oferta integrada de formació professional	132,6	130	131,3	134,3	528,2
2. Augment i millora de la xarxa pública de centres	5	8	17	26	56
3. Impuls de la formació professional dual intensiva	28,2	29,2	30,7	31,7	119,8
4. Orientació estratègica dels recursos formatius	0,5	0,5	0,5	0,5	2
5. Formació professional de qualitat	1,25	1,25	1,25	1,25	5
6. Impuls de l'IQPIB	4,6	5,1	5,5	6	21,2
7. Impuls de l'orientació acadèmica i professional	1	1	1	1	4
8. Reducció de l'abandonament escolar primerenc	17,3	17,8	18,3	18,8	72,2
9. Ampliació de la col·laboració amb el teixit empresarial	0,75	0,75	0,75	0,75	3
TOTAL	191,2	193,6	206,3	220,3	811,4

5. CONCERTACIÓ I SEGUIMENT DEL PLA

El Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 està impulsat de manera conjunta per la Conselleria d'Educació i Formació Professional i la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball.

Perquè el Pla tingui èxit funcional i social, cal la participació institucional d'altres conselleries del Govern de les Illes Balears, de la comunitat educativa, de l'Administració local, dels agents econòmics i socials més representatius i de la societat civil que puguin aportar i enriquir el debat i el disseny de les polítiques de formació professional a les Balears.

L'articulació formal de la participació social en l'elaboració del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 es fa mitjançant la Mesa Tècnica d'Economia, Ocupació i Formació (i de les submeses que se'n derivin), creada en el marc del Pacte per a la Reactivació i la Diversificació Econòmica i Social de les Illes Balears.

Pel que fa al seguiment del Pla, s'ha de crear una Comissió de Seguiment de la qual han de ser responsables, de manera alterna i anual, la Conselleria d'Educació i Formació Professional i la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball.

Hi ha de participar de manera proporcional totes les entitats signants del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025, així com els titulars dels òrgans de direcció de la Conselleria d'Educació i Formació Professional i de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball, i els titulars dels òrgans de direcció d'altres conselleries i organismes públics autonòmics que es determinin.

Anualment, s'ha de presentar un informe conjunt de resultats sobre les polítiques de formació executades per la Conselleria d'Educació i Formació Professional i el SOIB. En aquest informe s'han de recollir, obligatòriament, tant un detall de les persones usuàries de les mesures i del pressupost esmerçat, com un detall dels resultats quantitatius i qualitatius que se n'hagin derivat.

Ha d'actuar com a secretari de la Comissió de Seguiment del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 el titular de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments Artístics Superiors o la persona en qui delegui.

Les funcions de la Comissió de Seguiment del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 són les següents:

- Vetlar pel compliment dels principis rectors.
- Avaluar el grau de consecució dels objectius generals i específics.
- Detectar els punts forts i febles del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 com a factor de desenvolupament econòmic, com a instrument d'inserció laboral i com a eina de cohesió social, per tal de prendre decisions que n'afavoreixin la millora.

- Promoure la interrelació del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 amb els plans anuals de la política d'ocupació.
- Informar els agents polítics i socioeconòmics, així com el conjunt de la societat, sobre la qualitat i el desenvolupament del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025.
- Avaluar la percepció social del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 i dels resultats que se'n derivin.
- Garantir i formalitzar el diàleg i la participació de les organitzacions empresarials i sindicals més representatives respecte de les qüestions estructurals generals que afecten l'Administració laboral de les Balears i el lligam amb el sistema de relacions laborals, sense perjudici de les competències i funcions dels òrgans específics establerts en l'àmbit institucional.
- Fer recomanacions estratègiques per a futurs plans de formació professional una vegada que s'hagi executat el Pla Estratègic de Formació Professional Integrada.

La Comissió de Seguiment del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025, com a òrgan col·legiat, s'ha de dotar d'un reglament intern de funcionament i s'ha de reunir en un ple; a més, pot crear subcomissions específiques de treball.

El Ple s'ha de reunir com a mínim cada dotze mesos en sessió ordinària, amb la convocatòria prèvia de la Presidència.

El Ple es podrà reunir en sessió extraordinària quan sigui necessari a criteri de la Presidència o a proposta del terç sindical o de l'empresarial.

Les subcomissions específiques, que tenen la funció de debatre una qüestió concreta que interessi el Ple, s'han de reunir en la forma i amb la periodicitat que es determini en l'acord de creació. Un cop acabada la tasca, han d'eleva una proposta al Ple perquè l'aprovi.

Les comissions específiques, a instància del Ple, poden tenir una naturalesa estable. De cada sessió, la persona que ocupi el càrrec de secretari n'ha d'estendre una acta en què ha de recollir els acords que s'hagin pres.

L'ordre del dia de la Comissió de Seguiment del Pla Integral de Formació Professional 2022-2025 ha de ser acordat conjuntament per la Presidència i les organitzacions empresarials i sindicals més representatives dels agents econòmics i socials que en siguin membres, i ha d'incloure la documentació necessària a fi de conèixer-ne la matèria i promoure un diàleg fructífer.

FORMACIÓ
PROFESSI
ILLES BALEARS

IQPIB

iemprèn

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE TRABAJO Y ECONOMÍA SOCIAL

